

Voor een groener en vrijer Harderwijk

Waarin we iedereen vrij laten en
niemand laten vallen.

Verkiezingsprogramma 2022-2026

Het verkiezingsprogramma is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Verkiezingsprogrammacommissie D66 Harderwijk-Hierden in de periode mei-november 2021. De VPC bestaat uit:

- Rianne Bosch
- Anke Buurman-Kuiper
- Martin Dirksen
- Hans Nijman

Overzicht

Voorwoord Martijn Pijnenburg	4
Een passende woning voor iedere Harderwijker	6
Vrij zijn begint met onderwijs	11
Voor de toekomst van de stad	17
Werk maken van gelijkwaardigheid	23
Meedoen in Harderwijk	29
Uit in Harderwijk: sport en cultuur	38
Economie: een stad die werkt voor iedereen	43
Veilig en schoon onderweg	49
Harderwijk als veilige haven	55
Open en toegankelijk lokaal bestuur	60
Investeren in Harderwijk	66

Voorwoord

Harderwijk is een geweldige plek om te leven, te wonen en te werken. Met een heel eigen DNA, gevormd door mensen uit alle windstreken die er in de loop der tijd voet aan wal hebben gezet. Het is een stad in landelijk gebied, een progressieve haven in een van oudsher conservatieve streek. Het is een thuis voor zo'n 50.000 Harderwijkers en Hierdenaren. En die progressieve haven is niet vanzelfsprekend, die moeten we met elkaar bewaken.

Acht jaar geleden begonnen we als D66 Harderwijk aan een nieuw politiek avontuur. We misten het typische D66-geluid in de Harderwijkse politiek en vonden als leden dat daar verandering in moest komen. We schreven een eerste programma, zochten kandidaten uit die onze kieslijst vormden, en zowaar... op 19 maart 2014 stemden de Harderwijkers twee D66'ers de raad in. Vier jaar later volgde onze derde zetel.

De afgelopen acht jaar zijn we enorm gegroeid en hebben we onze stempel kunnen drukken op belangrijke onderwerpen. We zijn Harderwijkers en Hierdenaren, hebben onze blik op de toekomst gericht, maar weten de (soms verborgen) historische schatten van Harderwijk te koesteren. We nemen onze taak serieus, voeren constructief oppositie maar durven zeker ook een vuist te maken. De vinger op de zere plek te leggen. We vertegenwoordigen inwoners en organisaties die door anderen niet of nauwelijks gehoord worden, komen op voor mensen met zorgen om de zorg.

We snijden thema's aan die anderen laten liggen. Sprongen in de bres voor ondernemers met de koopzondag, hebben ons opgeworpen voor een inclusief Sinterklaasfeest, durfden de steen in de vijver te gooien en voor het eerst een autoluwe binnenstad te benoemen. We gaven het uitgaansgebied een hoognodige metamorfose, riepen op om leegstaande winkels te veranderen in woningen en zorgden voor eerlijke tarieven voor dagbesteding.

We zijn creatief in onze oplossingen, kijken over grenzen heen om de woningnood het hoofd te bieden. Toen duurzaamheid nog geen modeverschijnsel was, kwamen we met concrete plannen om de stad klaar te maken voor de toekomst. Van onszelf en onze (klein) kinderen.

Als D66 blijven we de komende jaren keihard werken voor Harderwijkers en Hierdenaren. Met dit programma '*Voor een groener en vrijer Harderwijk*' gaan we voor een fris stadsbestuur, dat open, eerlijk en transparant leiding geeft aan veranderingen.

Blijven we woningen bouwen, op creatieve manieren en verrassende plekken. Tonen we ambitie en ondernemen we actie om onze stad sneller te verduurzamen. En zorgen we dat ieder kind opgroeit met gelijke kansen.

Met dit programma in de hand zal onze fractie de komende jaren het progressieve D66-geluid in de Harderwijker gemeenteraad laten horen. Wij kiezen voor een stad waar we iedereen vrij laten, maar niemand laten vallen. Jij ook?

Martijn Pijnenburg
Lijsttrekker D66 Harderwijk-Hierden

Een passende woning voor iedere Harderwijker

Een passende woning voor iedere Harderwijker

De woningnood in Harderwijk is nijpend. Starters wachten te lang op een woning, anderen kunnen niet doorstromen. Senioren blijven in hun (te) grote eengezinswoning wonen, omdat er geen alternatief voorhanden is. D66 streeft naar een passende woning voor iedere Harderwijker of Hierdenaar, en wil dat daar alle creativiteit voor wordt gebruikt. De komende jaren zal moeten worden gezocht naar ruimte om nog verder in te breiden, zoals al gebeurt met Nieuw Weiburg en Kranenburg-Noord. Maar er zal ook moeten worden gezocht naar mogelijkheden tot uitbreiding. Regionale samenwerking is een randvoorwaarde. Het bouwen van sociale huur alleen biedt geen oplossing: er zal voldoende gebouwd moeten worden voor mensen met een middeninkomen. Zowel in middenhuur als in goedkope koop. Nieuwe projecten moeten ook sneller van de grond komen, zodat we inlopen op onze achterstand.

Wat hebben we bereikt:

- Leegstaande winkelpanden en bovenverdiepingen in de binnenstad; herbestemmen tot woonruimte voor starters;
- Bouwen van nieuwe koopwoningen tot €150.000;
- Meer goedkope woningen in de derde fase van het Waterfront;
- Herinvoering van de Starterslening;
- Meer aandacht voor Levensloopbestendig bouwen;
- Oproepen om beter te communiceren rond nieuwbouwprojecten.

Waar nog kansen liggen:

Voldoen aan de vraag

De komende jaren moet worden gebouwd naar de behoefte van Harderwijkers. Alle doelgroepen op de woningmarkt hebben hun eigen specifieke vraag, waarop het aanbod moet worden afgestemd.

- **Doorstroming**
Om de wachtlijsten in de sociale huur terug te dringen, is bouwen van sociale woningen alleen niet voldoende. Er zal doorstroming vanuit de sociale huur moeten komen, onder meer door bouw van betaalbare koopwoningen.

- **Starters**

D66 is voorstander van oplossingen om starters toegang tot een eigen koopwoning te bieden, zoals de starterslening en erfpacht. Ook loten voor huurwoningen heeft een positief effect voor starters.

- **Senioren**

Een bijzondere en groeiende doelgroep zijn de senioren. Zij blijven nu noodgedwongen in hun woning wonen. D66 is voorstander van seniorenhuisvesting in iedere woonwijk, zodat het sociale netwerk behouden blijft. De komende jaren wil D66 zich inzetten voor meerdere woonvormen voor senioren, zoals het Knarrenhof, in Harderwijk en Hierden. En er wordt actief gezocht naar woonvormen waar jong en oud samenwonen.

- **Splitsing**

D66 ziet de voordelen van woningsplitsing, maar er moet wel terughoudend mee worden omgegaan. Splitsen van woningen mag niet leiden tot overlast. In straten en buurten moet een maximum aantal gesplitste woningen worden aangehouden.

- **Binnenstad**

D66 is enthousiast over de nieuwe appartementen en kamers die in de afgelopen jaren in de binnenstad zijn ontstaan door herbestemming. Deze beweging moet de komende jaren worden aangemoedigd, nu het kernwinkelgebied steeds compacter wordt en winkels steeds minder vierkante meters winkelruimte en magazijn nodig hebben. Zo weinig mogelijk regels moeten eigenaren in de weg staan om hun winkelpanden om te vormen tot woonruimte.

- **Investeerders weren**

Harderwijkers en Hierdenaren moeten zoveel mogelijk kansen krijgen om hun eigen woning te kunnen kopen. Investeerders verdringen kopers nu van de woningmarkt, een kwalijke ontwikkeling. De meeste regelgeving wordt landelijk gemaakt, maar waar lokaal kan worden ingegrepen, wordt dit gedaan. Bij zowel bestaande bouw als nieuwbouwprojecten worden een zelfbewoningsplicht en antispeculatiebeding de standaard.

Nieuwe bouwlocaties

Met nieuwe bouwlocaties maken we Harderwijk klaar voor de toekomst. Ons grondgebied is beperkt, maar biedt nog grote kansen voor ontwikkelingen. Omdat de ruimte beperkt is, zullen we ook de hoogte in moeten durven gaan.

- **Grenzen opzoeken**

Het gebrek aan ruimte in Harderwijk dwingt ons om samen met buurgemeenten Ermelo en Zeewolde af te stemmen waar en hoe langs de randen van Harderwijk kan worden voorzien in woningbehoefte voor Harderwijkers.

- **Overveld**

In de gemeente Harderwijk liggen nog kansen op het bedrijventerrein Overveld en het eendengebied langs de Parallelweg. D66 wil dit gebied in de toekomst bestemmen voor woningbouw.

- **Harderhaven**

Een van de belangrijkste plaatsen langs de gemeentegrenzen is Harderhaven/Harderwold, in de gemeente Zeewolde, op tien minuten fietsen van het centrum van Harderwijk. Harderhaven en Harderwold verdienen op zijn minst een visie van de gemeenten Harderwijk en Zeewolde.

- **Behoud Hierder enk**

Wat D66 betreft is grootschalig bouwen op de Hierder enk niet bespreekbaar. De Hierder enk is een uniek cultuurlandschap binnen onze gemeentegrenzen, dat behouden dient te worden uit cultuurhistorisch oogpunt. D66 is voorstander van het benadrukken van de bijzondere structuur van de historische boerenerven in Hierden.

- **Hoogbouw**

Het bouwen in de hoogte is voor D66 een oplossing voor de toekomst. Met name Nieuw Weiburg leent zich goed voor hoogbouw en relatief weinig parkeervoorzieningen, vanwege de goede aansluiting op openbaar vervoer. Er wordt wel rekening gehouden met beschermd stadsgezicht en monumenten.

- **Woonwagens**

D66 is voorstander van één groot woonwagenkamp, waarin de bewoners van de verschillende woonwagenkampen – als vanouds – samen kunnen wonen. Bij voorkeur op de Kleine Mheenweg, waar zij in het verleden ook samen woonden.

- **Informatie**

De gemeente heeft een informatieplicht richting omwonenden als het om nieuwbouwprojecten gaat. Te vaak gaat het nog mis en worden omwonenden te laat betrokken. De komende jaren zal strenger worden toegezien op het betrekken van bewoners bij nieuwbouwplannen in hun directe omgeving.

Een eigentijdse bouwnorm

Nieuwe ontwikkelingen volgen elkaar snel op, ook in de woningbouw. Duurzaam, circulair en inclusief zijn de norm voor D66. Met moderne techniek kan sneller worden gebouwd.

- **Duurzaam**

Voor D66 is duurzaam en groen de kern voor nieuwe bouwprogramma's. Ten minste nul op de meter en in nieuwe buurten voldoende aandacht voor de openbare ruimte. Door energie te delen met de directe omgeving wordt voorkomen dat het net wordt overbelast.

- **Circulair**

Bij nieuwbouwprojecten worden alle mogelijkheden om circulair te bouwen benut. Naast energieverbruik moet ook circulariteit in nieuwbouwprojecten streng worden getoetst en als onderdeel van aanbesteding worden meegenomen. Circulaire projecten krijgen voorrang op klassieke woningbouwprojecten, waarbij particuliere initiatieven uit de stad worden gestimuleerd.

- **Modulair**

Modulair bouwen, waarbij gebruik wordt gemaakt van in de fabriek geproduceerde modules, zorgen ervoor dat op locatie tot 50% sneller kan worden gebouwd. D66 wil met name voor goedkope oplossingen op zoek naar mogelijkheden om modulair te bouwen. Maar goedkoop mag geen duurkoop worden: zorgvuldigheid en kwaliteit mogen onder druk niet uit het oog verloren raken.

- **Omgevingswet**

De nieuwe Omgevingswet biedt grote kansen op het gebied van versnellen van het bouwproces. D66 gaat voor een regelarme lokale Omgevingsvisie.

- **Wonen in de stad**

D66 wil de schaarse vierkante meters binnen de stadsgrenzen niet langer bestemmen voor bedrijventerreinen. Voor bestaande kantoorpanden die langdurig leegstaan, moet herbestemming naar een woonfunctie worden opgelegd.

- **CPO's**

D66 is voorstander van het collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO), waarbij groepen (toekomstige) inwoners hun eigen buurt volledig ontwikkelen. Bij CPO's ontstaat op voorhand een grote sociale binding in de buurt. Zodoende wordt gebouwd aan sociale cohesie.

- **Tiny Houses**

Oplossingen als Tiny Houses vergroten de diversiteit in het woningaanbod en maken het mogelijk tegen een lage prijs volledig zelfvoorzienend te wonen. Deze woonvorm is geen oplossing voor het woningtekort, maar bij voldoende vraag moeten ook nieuwe kansrijke locaties voor Tiny Houses worden ontwikkeld.

- **Levensloopbestendig**

Binnen nieuwbouw is bijzondere aandacht voor levensloopbestendig bouwen, waarbij woningen worden opgeleverd die goed toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking.

Vrij zijn begint met onderwijs

Vrij zijn begint met onderwijs

Goed onderwijs is de basis voor een vrije, gelukkige samenleving waarin iedereen tot zijn recht komt. Het biedt je de kans om je talenten te benutten, je dromen na te jagen en je eigen plek te vinden in de samenleving. We moeten zorgen dat onze jongste inwoners de beste start krijgen. Ook onze niet meer zo jonge Harderwijkers en Hierdenaren moeten volop de kans krijgen om hun talenten te ontwikkelen en te benutten. Goed onderwijs daagt uit en biedt kansen tot ontplooiing. Dit is altijd maatwerk, want geen enkele leerling is hetzelfde. Scholen bieden hierbij een veilig thuis voor alle kinderen.

We zijn trots op het onderwijs in onze gemeente. Wel zien we dat ook in onze stad de verschillen tussen inwoners, waaronder kinderen, te groot zijn. De afgelopen jaren zagen we een te afwachtende houding van een gemeente die kansen liet liggen omdat zij het onderwijs niet als haar taak beschouwde. D66 wil meer actie. Gelijke kansen bieden in het onderwijs vraagt om lef om ongelijk te investeren. Zodat je postcode of achtergrond geen belemmerende rol speelt in de schooladviezen en je verdere ontwikkelingskansen.

D66 wil dat de gemeente zich breder inzet voor het onderwijs dan alleen de wettelijke taken. Voor de kansen van kinderen, jongeren en volwassenen gaat de gemeente gesprekken aan, stelt ze zich faciliterend op en jaagt ze samenwerkingen aan.

Wat hebben we hierin al bereikt?

- Groene schoolpleinen;
- Zonnepanelen op schooldaken;
- Aandacht voor duurzame schoolgebouwen;
- Aandacht voor stageplaatsen, in het bijzonder voor mbo-studenten;
- Aandacht voor verkeersveiligheid bij basisscholen;
- Extra impuls bibliotheek op school;
- Ondersteuning Stichting Leergeld;
- Aandacht voor acceptatie van LHBTI+-leerlingen binnen het onderwijs en het handhaven op “contracten”.

Waar nog kansen liggen:

Gelijke kansen voor iedereen

D66 wil alle Harderwijkers en Hierdenaren gelijke kansen geven. Elke inwoner moet de kans krijgen diens talenten te ontdekken en te ontplooiën. Dit is noodzakelijk voor je persoonlijke ontwikkeling en geluk én essentieel voor een bruisende stad.

Doen wat nodig is vraagt dat we lokale achterstandsmiddelen inzetten op onze scholen. We ondersteunen de scholen waar mogelijk en benutten zo de kennis en ervaring die daar aanwezig is. Docenten kennen de kinderen en ouders en kunnen hierdoor een essentiële bijdrage leveren aan het bestrijden van gestapelde problematiek. In een veilig leerklimaat, met waar nodig extra ondersteuning, krijgen alle kinderen gelijke kansen.

- **Voor- en Vroegschoolse Educatie**

Geef kinderen een gelijke en goede start en zorg ervoor dat er ook bij onze jongste inwoners oog is voor de ontwikkeling. D66 wil opvang en voor- en vroegschoolse educatie samenvoegen tot één kinderopvang van hoge kwaliteit. Hierdoor hebben alle kinderen recht op voorschoolse educatie. Gespecialiseerd personeel herkent hierdoor ontwikkelingsachterstanden en -voorsprongen al in een vroeg stadium. Zo bereiken we alle kinderen, groeien ze samen op, voorkomen we achterstanden en gaan we segregatie tegen.

- **Dicht de kloof met gelijke kansen**

Er bestaat een te grote kloof tussen gemeentebestuur en de onderwijspraktijk. Daarom komt er een Harderwijkse Gelijke Kansen Alliantie om het gesprek tussen beleid en praktijk te starten.

- **Rijke schooldag**

D66 wil voor elk kind een Rijke Schooldag. Een dagvullend programma waarbij kinderen in de eigen omgeving kennismaken met sport, cultuur, natuur en huiswerkbegeleiding. Dit vereist een sterke samenwerking tussen onderwijs, opvang en lokale verenigingen, instellingen en organisaties. De gemeente helpt deze partijen en ondersteunt in de realisatie.

- **Brede buurtschool**

Een brede buurtschool is een spil in de wijk. Er zijn veel activiteiten, ook na schooltijd. Ook hiervoor is een stevige samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, lokale verenigingen en welzijnsorganisaties nodig. De gemeentelijke ondersteuning wordt versterkt.

- **Goede doorstroming**

Onder- en bovenadvisering voor het voortgezet onderwijs is onacceptabel. De gemeente ziet erop toe dat scholen hier alert op zijn en maatregelen tegen nemen. We benaderen scholen actief om de warme overdracht van leerlingen te garanderen en deel te nemen aan schakel- en doorstroomprogramma's. Zo zorgen we voor een 'zachte overstap' en een goede doorstroming.

- **Huiswerkbegeleiding en buitenschoolse activiteiten**

Toegankelijke huiswerkbegeleiding voor ieder kind is cruciaal om gelijke kansen te creëren. Met lokale subsidies stimuleren we bibliotheken en lokale initiatieven om wekelijks huiswerkbegeleiding te verzorgen. Ook stimuleren we weekend- en vakantiescholen.

- **Goede en toegankelijke kinderopvang**

In een actieve stad hoort voldoende en kwalitatief goede kinderopvang beschikbaar te zijn. De gemeente heeft een ondersteunende en aanjagende rol en draagt bij aan de beschikbaarheid van voldoende opvang in de hele stad, aansluitend op de vraag in de verschillende wijken. Goed voor kinderen, goed voor de ouders en goed voor de stad.

- **Inspirerende en multifunctionele schoolgebouwen**

Een inspiratievol en goed schoolgebouw is een belangrijke voorwaarde voor goed onderwijs. Onderwijshuisvesting is een prioriteit voor gemeentelijk onderwijsbeleid. D66 wil veilige en duurzame schoolgebouwen, waarin mogelijkheden zijn voor diverse activiteiten. De luchtkwaliteit en ventilatie in deze scholen is in orde. Bij deze multifunctionele gebouwen horen ook groene en klimaatadaptieve schoolpleinen. De gemeente kan scholen hierin stimuleren en ondersteunen.

Gelijke kansen vragen soms ongelijke behandeling

Alle leerlingen krijgen gelijke kansen op onze scholen. Dat betekent soms dat je ongelijk moet investeren in gezinnen, scholen en buurten waar de verschillen groot zijn.

- **Eerlijk stageaanbod**

De gemeente neemt het voortouw in het tegengaan van stage-discriminatie. Vanuit de voorbeeldfunctie waarin de gemeente zelf veel stageplaatsen aanbiedt stimuleert ze inclusie en gaat ze actief het gesprek aan met stagebedrijven om het onderwerp op de kaart te zetten. De gemeente heeft hierin een actieve rol: als aanjager en vanuit een voorbeeldfunctie. Samen met andere instellingen en organisaties in de gemeente zijn er zoveel mogelijk stageplaatsen en afstudeerprojecten beschikbaar. We geven iedere student een eerlijke kans op werkervaring door onderwijsinstellingen de mogelijkheid te geven studenten aan te dragen voor stageplaatsen.

- **Elk kind doet en gaat mee**

Het inkomen van ouders mag niet bepalend zijn bij de kansen voor een kind. Met solidariteitsfondsen, zoals Stichting Leergeld, bieden we kinderen middelen als laptops en tablets en activiteiten zoals schoolreisjes aan. We verhogen de individuele studietoelage tot het wettelijke maximum.

- **LHBTIQ+-acceptatie**

De schoolperiode is een belangrijke fase in de ontwikkeling van kinderen. Het is cruciaal dat de school hierbij een veilige omgeving is. We moedigen middelbare scholen aan om een GSA (Gender and Sexuality Alliance) op te zetten. Ook spreken we basis- en middelbare scholen aan op hun wettelijke plicht om LHBTIQ+-acceptatie te bevorderen. We vragen MBO's om LHBTIQ+-beleid te ontwikkelen.

- **Gezonde seksuele vorming**

De gemeente stimuleert de GGD en jeugdhulp om aandacht te besteden aan seksuele vorming. Op scholen wordt goede voorlichting gegeven, waarbij het aangeven van grenzen, diversiteit en plezier centraal staan.

Een thuis voor leraren

We zijn trots op onze leraren. Goed onderwijs begint bij goede leraren. Om inspirerende leraren te krijgen is het belangrijk dat de gemeente werkt aan Harderwijk als thuis voor onze leraren en de expertise van leraren inzet voor beter onderwijs.

- **Focus op lesgeven**

D66 wil leraren de mogelijkheid geven om zich meer te focussen op lesgeven. Daarom ondersteunen we het onderwijs met opgeleide onderwijsassistenten en conciërges. Deze ontlasten de docenten én zorgen voor een veilig leerklimaat op de scholen.

- **Lerarentekort aanpakken**

Drempels voor leraren om in Harderwijk les te komen geven gaan we waar mogelijk tegen. Startende leraren en zij-instromers hebben recht op coaching en begeleiding, ze komen in aanmerking voor een fiets en krijgen voorrang om in de stad te wonen.

- **Het beste onderwijs vereist doorontwikkeling**

Met een klankbordgroep met onderwijsprofessionals die actief meedenkt met de gemeente en schoolbesturen zorgen we voor verbeteringen in het onderwijs.

Van passend onderwijs naar passend onderwijsen

Ieder kind en elke jongere moet mee kunnen doen. Dit vereist snelle hulp als dat nodig is. Het onderwijs heeft hierin een belangrijke rol. Kinderen en hun ouders moeten snel geholpen worden als zij aankloppen voor hulp. Snelheid en keuzevrijheid zijn leidende waarden bij het inschakelen van extra ondersteuning. Voor ouders, het onderwijs en zorgverleners gaat deze aanvraag bij de gemeente of het CJG soepel en eenvoudig. Onnodige papierwinkels werken vertragend en frustrerend.

- **Zorgteam op school**

Zorgteams op scholen en een visie op begeleiding helpen helpen bij snel signaleren en de juiste hulp inzetten. We stimuleren scholen om naast logopedisten en fysiotherapeuten ook orthopedagogen en psychologen een werkplek aan te bieden binnen een school. In het belang van de kinderen versterken (en ontschotten) we de samenwerking tussen het onderwijs en jeugdzorg.

- **Samenwerking tussen CJG en de scholen**

Er zijn goede voorbeelden van scholen waar het CJG aanwezig is en intensief samenwerkt met het zorgteam van scholen. Hierdoor worden in samenwerking trainingen gegeven die bijdragen aan zowel de leerprestaties als het welzijn van jongeren.

- **Harderwijks Expertise Team**

Een Harderwijks Expertise Team versterkt de samenwerking tussen het onderwijs en jeugdhulp. Doel hiervan is snel en goed handelen bij crisissituaties en passend onderwijs voor elk kind binnen de gemeentegrens. Door samen te werken op scholen, samen met de inzet van het Expertise Team en de facilitering van de gemeente valt geen kind buiten de boot.

- **CJG of praktijkondersteuner op school**

Op vaste momenten is een CJG-medewerker of praktijkondersteuner van de huisarts aanwezig op scholen. Zo zijn ze benaderbaar, worden het herkenbare gezichten en kan er snel gehandeld worden als een kind extra ondersteuning nodig heeft.

- **Voortijdig schooluitval voorkomen**

Een doortastende rol van de gemeente is hierbij essentieel om het verschil te maken. Daarom wil D66 één wethouder voor onderwijs en jeugd. Zo is er zicht op thuiszitters en voortijdige schoolverlaters. Daarnaast is er een goede aansluiting van verschillende instanties en kan er doortastend opgetreden worden.

- **Goed leerlingenvervoer**

We organiseren leerlingenvervoer in het belang van kinderen. Onnodig lange ritten zorgen voor onnodig lange schooldagen voor onze jonge inwoners en gaan ten koste van welzijn en leerprestaties.

Een leven lang leren in Harderwijk

De samenleving ontwikkelt voortdurend. Dit vraagt een nieuwsgierige en lerende houding van mensen. Hier richten we onze stad op in.

- **Taal is de basis**

D66 wil dat de gemeente initiatieven in de stad (co)financiert om (digitale) laaggeletterdheid tegen te gaan. De huidige aanpak werkt, maar kan meer mensen bereiken. Samen met maatschappelijke organisaties, het onderwijs, de bibliotheek en vrijwilligers willen we nog meer mensen bereiken.

- **Begrijpen is essentieel**

D66 vindt een breder toegankelijke, begrijpelijke dienstverlening en informatievoorziening van de gemeente zeer belangrijk. Daarom wil D66 dat de gemeente ondersteuning biedt aan mensen die tegen problemen aanlopen bij het aanvragen van informatie en voorzieningen. De bestaande initiatieven ondersteunen we en we vergroten de bekendheid ervan.

- **Lezen en leren in de bieb**

De bibliotheek is een noodzakelijke schakel voor lezen, leren en in de aanpak van laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden. De bibliotheek krijgt een stevigere positie om zo nog meer mensen te kunnen bereiken.

- **Een leven lang leren**

De gemeente intensificeert de samenwerking met onderwijsinstellingen, de bibliotheek, het bedrijfsleven en andere overheden zodat Harderwijk dé stad voor om-, bij- en nascholing is. We sluiten ons aan bij regionale projecten en sluiten Human Capital Akkoorden. Zo helpen we mensen met 'verdwijnde' beroepen richting een toekomstbestendige baan.

Voor de toekomst van de stad

Voor de toekomst van de stad

Als 2021 ons iets heeft geleerd, dan is het wel dat we serieuze stappen moeten zetten om beter om te gaan met de aarde. Minder energie en grondstoffen gebruiken, maar ook vooruitdenken en voorbereiden om een veranderend klimaat. Ook voor Harderwijk liggen hier uitdagingen om verantwoordelijkheid te nemen voor een groene stad. Bovendien zorgt een groene leefomgeving ook voor meer leefplezier voor mens en dier. Daarnaast kan Harderwijk een broedplaats worden voor groene (lokale) initiatieven, wat de groene economie een enorme boost kan geven.

Harderwijk ligt fantastisch gelegen tussen het Veluwemeer en de prachtige bossen van de Veluwe. Dit brengt verantwoordelijkheden met zich mee. Het is tijd voor echte actie, actie, actie. De afgelopen jaren zijn er hele kleine stapjes gezet. De mouwen moeten worden opgestroopt en het tempo moet omhoog. Alleen zo halen we de doelstellingen voor een gezond klimaat in de toekomst. “Het is te doen. En als het te doen is, en zo belangrijk, dan is het een schandaal dat we het niet doen”, in de woorden van Jan Terlouw.

Wat hebben we bereikt:

- Zwembad energieneutraal;
- Beleid om hittestress tegen te gaan;
- Er komen Ja/Ja-stickers;
- Verbod op het oplaten van ballonnen;
- Meer openbare laadpalen;
- Minder plasticverbruik bij raadsvergaderingen;
- Aanpak zwerfafval;
- Extra geld en aandacht voor het vergroenen van schoolpleinen;
- Extra geld en aandacht voor zonnepanelen op scholen;
- Aanjagen van de discussie omtrent autoluwe binnenstad;
- Extra aandacht schone bevoorrading winkel;
- Harderwijk als lid van Yes We Can om op te roepen zo snel mogelijk werk te maken van statiegeld op blik;
- Duurzaam gemeentehuis;
- Leidende rol in VANG: jarenlang debat gestart;

- Gescheiden inzamelen GFT in binnenstad en hoogbouw;
- Duurzame verkeersborden (bamboe of rijstvlies);
- Duurzaamheidsparagraaf in ieder raadsvoorstel;
- Meer afvalbakken op toeristische hotspots;
- Pilot containertuintjes.

Waar nog kansen liggen:

Groene energie

- **Zon op dak**

Zonnepanelen zijn een uitstekende manier om schone energie op te wekken. Hiermee besparen scholen, sportclubs en huishoudens ook geld. D66 wil dat de gemeente scholen, sportclubs, bedrijven en huishoudens meer begeleidt en stimuleert in het plaatsen van zonnepanelen. D66 investeert in meer zonne-energie door voor 2025 een plan voor VVE's te hebben, zonnecoöperaties op te richten in de wijken, alle publieke gebouwen (waaronder ook scholen) vol te leggen en meer te verlangen van woningcorporaties. Regelgeving die belemmerend werkt, moet waar mogelijk worden geschrapt. Bij voorkeur werken we aan lokaal eigenaarschap, zodat inwoners en lokale ondernemers en niet grote energiemaatschappijen profiteren.

- **Zonnevelden**

D66 is geen voorstander van zonnevelden, zolang de capaciteit van daken niet voldoende is gebruikt. Ook slimme innovaties, zoals zonnepanelen in de geluidswallen, zouden prioriteit moeten hebben.

- **Elektriciteit moet stromen**

Intensieve samenwerking met energiebedrijven en netbeheerders is een vereiste om toenemende vraag en aanbod aan te kunnen. Ook investeren we in slimme laadpalen in de straten waardoor accu's van elektrische auto's reservevermogen van het elektriciteitsnet worden.

- **Regionale Energie Strategie (RES)**

D66 wil dat Harderwijk een actieve sturende rol houdt in de uitvoering en ook de regiogemeenten scherp houdt.

- **De stad profiteert**

Uitgangspunt van het klimaatakkoord is dat 50% van de projecten in de energietransitie onder lokaal eigendom vallen. Dit vraagt een actieve rol om inwoners en ondernemers te betrekken. Dit is van groot belang om een groot draagvlak te creëren. D66 ziet dat in het verleden dit teveel als lastig probleem is gezien en te weinig als kans. Lokaal eigendom is de kern van een breed gedragen energietransitie. Participatie moet voor iedereen zijn, niet alleen voor mensen die veel geld op de rekening hebben.

Groen wonen

- **Duurzame verwarming voor iedereen**

Iedereen heeft recht op een duurzaam verwarmde woning met een betaalbare energierekening. Verhuurders en woningcorporaties investeren in een beter energielabel door bijvoorbeeld isolatie. Voor koopwoningen moet isolatie toegankelijker worden, want wat je niet gebruikt, hoef je niet op te wekken.

- **Gasloze woningen**

Inwoners moeten zorgeloos gasloos kunnen wonen waar dat kan, door middel van warmtepompen of warmtenetten. Ook nieuwe technieken om warmte op te wekken worden meegenomen in gemeentelijk beleid. Belangrijk is altijd het doel voor ogen te houden: klimaatwinst boeken door CO₂-emissies te reduceren. Waar aardgasvrij een stap te ver is, willen we in elk geval stevige isolatie en bijvoorbeeld een hybride warmtepomp.

- **Bouwprojecten zijn natuurinclusief**

D66 blijft kritisch bij (ver)bouwprojecten en of zij voldoende rekening houden met de natuur, waarbij gedacht kan worden aan nestkasten, groene daken en verticale bossen.

- **Ontsteden van de tuinen**

In Harderwijk is een groot deel van de tuinen nog versteend, terwijl dit met het oog op klimaatverandering (hitte, extreme neerslag) ongewenst is. De gemeente moet actief bewoners helpen om hun tuin te ontsteden, door bijvoorbeeld gratis tegels in te kunnen leveren. Twee maal per jaar haalt de gemeente middels een 'tegeltaxi' in de wijken tegels op.

Groene leefomgeving

- **Natuurlijk maaien**

D66 juicht toe dat er meer aandacht is voor biodiversiteit in het kader van groenonderhoud. Het inzetten van schapen zoals in 2021 is voor herhaling vatbaar en hopelijk ook breder inzetbaar. Niet alleen voorkomen we zo dat we grote machines moeten inzetten, maar het oogt gezelliger en de schapen bevorderen de biodiversiteit. Verder is het van belang dat er continu een goede afweging wordt gemaakt tussen groen en (verkeers)veiligheid. Maaien waar het moet, bloeien waar het kan.

- **Groene scholen**

D66 heeft in de afgelopen periode meer aandacht gevraagd voor groene schoolpleinen. Dit begint heel langzaam vorm te krijgen. Helaas zijn veel schoolpleinen nog enorme stenen woestijnen, dat moet anders en daar moet vaart in. D66 zal dit als speerpunt houden, want dit draagt bij aan meer spelplezier en leren in de natuur, maar draagt ook bij aan onze strijd tegen het veranderende klimaat.

- **Groene sportclubs**

De sportclubs in Harderwijk zijn al goed bezig met verduurzaming. Sommigen zijn daarin al verder dan anderen. De gemeente moet hierin helpen. D66 ziet liever dat het geld ten goede komt aan de sporters en trainers, dan aan de energieleveranciers.

- **Openbare Verlichting**

LED voert steeds meer de boventoon en dit is een enorme winst. Ook komende jaren moet deze ontwikkeling worden voortgezet. Daarnaast is het ook belangrijk om met veel aandacht de afweging te maken tussen (verkeers)veiligheid en welzijn voor dier en natuur. Groene verlichting kan daarbij helpen, zoals langs oa het Zeepad. Bij de Strokel moet meer verlichting komen ter bevordering van de veiligheid, maar die moet wel passend zijn bij het bosrijke gebied.

- **Klaar voor de toekomst**

Klimaatverandering komt snel op ons af, zowel qua extreme hitte als heftige neerslag. Daarom moet de gemeente stimuleren dat iedere inwoner hieraan mee kan doen, zoals afkoppelen van regenwater op het riool, vergroenen van tuinen, aanleggen van wadi's en andere waterbuffers en plaatsen van meer bomen.

- **Genieten van de natuur**

Recreëren in onze mooie achtertuin De Veluwe is een voorrecht. Recreatie kan en mag echter niet ten koste gaan van de natuur en dierenwelzijn. Een balans tussen de verschillende belangen is dus noodzakelijk. D66 heeft begrip voor bijdragen om de natuur te onderhouden, zoals een ruit- of mountainbikevignet of bijdragen voor het parkeren van auto's. De gelden moeten wel duidelijk ten goede komen aan het onderhoud van de bossen en de paden, maar het moet wel voor iedereen (financieel) toegankelijk blijven.

- **Flexibele moestuin**

D66 pleit voor een experiment met flexibele moestuinen. Leegstaande plekken, bijvoorbeeld omdat een bouwproject wat langer wacht, zijn ideaal om een tijdelijke moestuin aan te leggen. Ruimte voor tuinieren, kweken van eigen producten en een gevarieerde biodiversiteit zolang andere ontwikkelingen op pauze staan. Dubbel effectief benutten van de ruimte.

- **Schone lucht**

Vooral bij mistig en windstil weer kan rook lang blijven hangen en dit levert een grote bijdrage aan de luchtverontreiniging. Dit is vooral voor mensen met klachten aan de luchtwegen erg vervelend. D66 snapt het gezellige karakter, maar de gezondheidsschade weegt hier niet tegenop. Onder andere via goede voorlichting over de gezondheidsrisico's van houtstook moet de gemeente stoken ontmoedigen.

- **Dierenwelzijn**

De zorg van dieren moet in Harderwijk hoog in het vaandel staan. Er moet rekening gehouden worden met dieren bij de bouw van woningen, maar ook bij onderhoud van wegen, sloten en open gebieden. Handhaving op overtredingen en preventie van dierenleed moeten hoog in het vaandel staan.

Groen bestuur

- **Bevorder (lokale) initiatieven**

Er moeten echt stappen gezet worden om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen om onze aarde leefbaar te houden. Dat betekent dat we enthousiast initiatieven moeten omarmen als die kansen zich aandienen, van kleinschalige ideeën van inwoners, coöperaties zoals Endura, tot grootschalige projecten van bedrijven en ontwikkelaars. Laat de gemeente hierin meedenken en stimuleren, in plaats van problemen opwerpen. Bovendien bieden deze initiatieven economische kansen voor de stad voor nu en de toekomst.

- **Wethouder duurzaamheid**

Bij de vorming van het nieuwe college is het van het grootste belang dat er een wethouder duurzaamheid komt die prioriteit maakt van deze agenda. Ook moet dit een integrale portefeuille zijn, waarbij allerlei aspecten dus niet versnipperd over verschillende wethouders worden.

- **Van afval naar grondstof**

We streven naar een circulair Harderwijk. Het scheiden van afval moet efficiënter en er moet goed worden gecommuniceerd met inwoners (goed scheiden) en ondernemers (minder verpakkingen). Het duurzaamheidsaspect is voor D66 leidend: Hoe bereiken we de meeste milieuwinst en gaan we het beste om met onze grondstoffen? Daarom kiest D66 voor nascheiding van plastic, metaal en drankverpakkingen (pmd). Bij voorkeur gaan we indien de contracten dat toestaan over op betalen per kilogram, omdat pmd veel ruimte inneemt, maar weinig weegt. D66 is voorstander van een eerlijk en transparant systeem waarin de vervuiler betaalt. Inwoners moeten voldoende tips krijgen hoe ook zij hun afval kunnen verminderen, denk aan verpakkingsvrij kopen of wasbare luiers.

- **Schone vuilniswagens**

Voor 2025 worden alle vuilniswagens en andere reinigingsvoertuigen in Harderwijk emissieloos. Hiermee wordt de afvalinzameling in de stad verder verduurzaamd en neemt de gemeente het voortouw in het verduurzamen van het zwaarder verkeer in de stad.

- **Strijd tegen zwerfafval**

Zwerfafval zorgt voor overlast en ongedierte. We voorkomen zwerfafval door inzet van 'afvalteams', goede voorlichting en hoge boetes op dumpen en laten slingeren van afval.

- **Overall afval scheiden**

Er moeten pilots komen die ook in de openbare ruimte het scheiden van afval mogelijk maken, zoals papier en gft.

- **Duurzame evenementen**

Evenementen in Harderwijk zijn al goed op weg om duurzamer te organiseren. Voor evenementen wordt hergebruik van materialen (oa bekertjes) en emissieloos het uitgangspunt voor het krijgen van vergunningen.

- **Omgevingswet**

Vanaf juli 2022 krijgt Harderwijk te maken met de omgevingswet. Die gaat de komende jaren steeds meer centraal staan in ontwikkelingen. Hoe we willen wonen, leven en werken onder een grote koepel vormgegeven qua regelgeving. Hierin ziet D66 het belang van meedenken in kansen en niet in bedreigingen en bezwaren. Samen met inwoners en ondernemers maken we onze stad mooier en leefbaarder.

Werk maken van gelijkwaardigheid

Werk maken van gelijkwaardigheid

Voor onze Grondwet is iedereen gelijk. Maar dat principe wordt pas werkelijkheid als we er naar leven, als we gelijke kansen met en voor elkaar organiseren, elke dag weer. Thuis, op straat, op school en op het werk. Hoe vrij ben je als je niet hand in hand met je partner over straat durft, als je geen stageplek kunt krijgen vanwege je achternaam. Als je plekken niet kunt bezoeken met je rolstoel of als je je zaken niet kunt regelen omdat de brieven en procedures moeilijk te begrijpen zijn? Hier is nog werk te doen! D66 wil dat iedereen meedoet en maakt werk van gelijkwaardigheid.

Wat hebben we hierin al bereikt:

- Een inclusief Sinterklaasfeest;
- Harderwijk in de top 5 van de meest toegankelijke gemeenten van Nederland, onder andere door een werkgroep Toegankelijkheid in het leven te roepen en aandacht te vragen voor geleidelijnen;
- Een regenboogzebrapad;
- Een ambitieuzer regenboogbeleid;
- Gelijke rechten voor ZZP'ers in het aanvragen van vrijstellingen van gemeentelijke belastingen;
- Borgen van de positie van maatschappelijke organisaties zoals Vluchtelingenwerk in het inburgeringsbeleid;
- Inhoudelijke behandeling van de lokale uitvoeringsagenda van het inburgeringsbeleid en hierbij voorstellen voor borging van de kwaliteit.

LHBTI+: een vrije stad voor iedereen

Zichtbaar jezelf mogen en kunnen zijn is de basis voor geluk en ontplooiing. D66 wil dat in onze gemeente iedereen zichzelf kan zijn.

- **Lesprogramma's**
We bieden lesprogramma's aan voor scholen en sportverenigingen. Hiermee maken we voorlichting en bewustwording gemakkelijk.

- **Gemeente met voorbeeldfunctie**

De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie, stimuleert ontwikkeling in de stad en verbindt verschillende partijen met elkaar. Door onderwijs, Village People, GGD, sportinstellingen, religieuze gemeenschappen, zorgorganisaties en andere organisaties in de gemeente met elkaar te verbinden, afspraken te maken en hen hierin te ondersteunen, boeken we vooruitgang.

- **Kennisvergroting**

We bieden trainingen aan aan publieke dienstverleners, welzijnsorganisaties, bedrijfsleven, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Zo werken we aan het vergroten van kennis en sensitiviteit.

- **Meldpunten en netwerken**

De gemeente informeert actief over het bestaan van netwerken en meldpunten voor discriminatie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het breder bekend maken van het politienetwerk “Roze in Blauw”.

- **Mentale zorg**

Wanneer je worstelt met je seksualiteit en je genderidentiteit is het belangrijk dat je ergens terecht kunt en steun vindt. We ondersteunen deze mentale zorg.

- **Kwetsbare groepen**

We hebben aandacht voor kwetsbare groepen, zoals LHBTI+-vluchtelingen of -asielzoekers en mensen met een licht verstandelijke beperking, zodat ook zij steun vinden en zichzelf kunnen zijn.

- **Platform Gekleurder**

Het platform Gekleurder ontwikkelen we door en versterken we door er maatschappelijke organisaties aan te koppelen.

- **Oudere LHBTI'ers**

De oudere LHBTI'ers zijn vaak nog onzichtbaar. Ook op je oude dag moet je zichtbaar jezelf kunnen zijn. D66 wil ook de ouderen ondersteunen door met zorginstellingen in gesprek te gaan en hen te ondersteunen bij projecten als De Roze Loper.

- **Genderneutrale communicatie en genderregistratie achterwege laten**

Het “in hokjes”-denken en -communiceren kan heel kwetsend zijn voor mensen. Om iedere inwoner aan te spreken, communiceren we in genderneutrale termen en registreren we niet op geslacht.

Discriminatie

D66 wil meer inzet om racisme en discriminatie tegen te gaan. De gemeente is hiervoor verantwoordelijk. Zowel bij overheidsorganisaties als binnen het onderwijs en het bedrijfsleven sippelen vooroordelen en stereotypen door in hoe mensen worden behandeld en de kansen die zij krijgen. D66 wil dat de overheid zelf het goede voorbeeld geeft.

- **Antidiscriminatie-agenda**

Via een antidiscriminatie-agenda werkt de gemeente met partners in de gemeente samen om discriminatie te herkennen en tegen te gaan. De agenda richt zich op thema's als het onderwijs, de arbeidsmarkt, de woningmarkt en de rol van de gemeente zelf.

- **Tegengaan institutioneel racisme**

De gemeente onderzoekt institutioneel racisme binnen de eigen organisatie. Door na te gaan of beleidsregels, handhavingsinstrumenten en processen en procedures negatief uitpakken voor bepaalde groepen mensen. Deze ongelijkheid gaan we actief tegen, met bijvoorbeeld anoniem solliciteren;

- **Stageplaatsen**

We ondersteunen projecten waarbij scholen de eerste stageplaatsen verzorgen. Op deze manier krijgen alle studenten een stageplaats en daardoor een positieve eerste kennismaking met de arbeidsmarkt, komen studenten buiten hun netwerk en ontstaan er nieuwe contacten en verbindingen in de gemeente;

- **Wegwijs naar antidiscriminatie-organisaties**

Om racisme en discriminatie actief tegen te gaan verwijst de gemeente in communicatie expliciet naar antidiscriminatie-organisaties als Artikel 1, de ombudsman en het College voor de Rechten van de Mens. Meldingen en aangiftes worden vaak niet gedaan.

De route hier naartoe en de waarde ervan moet duidelijker zijn voor mensen. Met getrainde professionals worden signalen snel opgepikt en kunnen inwoners worden geholpen of doorverwezen;

- **Bewustwordingscampagnes**

De gemeente organiseert campagnes om discriminatie en racisme tegen te gaan. De gemeente heeft een aanjagende en verbindende rol in bewustwording.;

- **Samenwerking**

De gemeente werkt niet samen met bestuurders, organisaties of dienstverleners die discrimineren;

- **Algoritmen**

De gemeente maakt geen gebruik van algoritmen die als discriminerend beschouwd kunnen worden.

Afspiegeling van de samenleving

Representatie doet ertoe. D66 wil een gemeente die eruitziet zoals de samenleving en die het goede voorbeeld geeft. Met het formuleren van concreet beleid en specifieke doelen kunnen we dit stimuleren. Dat maakt de overheid herkenbaar voor verschillende groepen mensen en zorgt voor een inclusieve samenleving.

- **Inclusiviteits- en diversiteitsparagraaf**

Elk beleidsstuk of plan vanuit de gemeente krijgt een inclusiviteits- en diversiteitsparagraaf, waarin beschreven wordt hoe dit bijdraagt aan de gelijkwaardigheid van inwoners van de gemeente. De gemeente toetst elk beleidsstuk aan het VN-Verdrag

- **Herkenbare communicatie**

Iedere inwoner moet zich kunnen herkennen in de communicatie vanuit de gemeente. Dit kun je terug zien in taalgebruik, beeldmateriaal en communicatiekanalen.

- **Representatief bestuur**

We streven naar een gemeenteraad en college die een afspiegeling zijn van de Harderwijkse en Hierdense samenleving. De gemeente biedt voorlichting en andere stimulerende projecten aan op dit gebied.

- **Diversiteitsbeleid**

De gemeente en organisaties die hieraan verbonden zijn, zoals Meerinzicht, geven prioriteit aan diversiteitsbeleid.

Toegankelijkheid

Een stad waarin iedereen welkom is en zich welkom voelt is een stad die toegankelijk is voor alle mensen. Dit is nog niet altijd het geval. De afgelopen jaren hebben we op dit gebied positieve stappen gezet, maar er zijn nog genoeg kansen voor Harderwijk.

- **Toegankelijke stad**

Alle plannen worden getoetst op toegankelijkheid. Inwoners denken hierin mee.

- **Hulphonden zijn welkom**

Hulphonden zijn essentieel voor mensen. In een gastvrij Harderwijk zijn dus ook hulphonden overal welkom. D66 wil dat de gemeente hier prioriteit aan geeft en actief het gesprek aangaat om dit overal in Harderwijk en Hierden te laten gelden.

- **Toegankelijke communicatie**

Alle gemeentelijke communicatie voldoet aan de normen voor toegankelijkheid: het is in B1-taalgebruik geschreven en communicatiehulpmiddelen als spraakcomputers kunnen hiermee werken.

- **Openingstijden**

We stimuleren dat gemeentelijke diensten en uitvoeringsorganisaties, zoals het gemeenteloket en het CJG, ruimere openingstijden hebben. Bijvoorbeeld in het weekend, 's avonds of op afspraak. Hierdoor kunnen mensen er buiten werktijd gemakkelijk naartoe.

Je hoort erbij vanaf dag 1

Mensen die naar Nederland komen en hier blijven, moeten zo snel mogelijk integreren. Dit vraagt inspanning van zowel de nieuwkomer als van de Harderwijkse en Hierdense samenleving. De gemeente dient een proactieve, stimulerende en faciliterende rol in te vervullen. Het leren van de taal en het opbouwen van een Nederlands sociaal netwerk zijn hierin belangrijke eerste stappen. Op deze manier kunnen mensen zo snel mogelijk meedoen.

- **Een goede start**

Snelle hulp is essentieel. De gemeente geeft hierin het goede voorbeeld en zorgt voor een soepele overgang vanuit het AZC. Er is voldoende capaciteit om inwoners regelmatig te spreken zodat er niemand tussen wal en schip verdwijnt. Nieuwkomers die het hoogste taalniveau niet halen, krijgen meer aandacht. We sturen daarbij zoveel mogelijk op het zelfstandig kunnen leven en het leren van de taal.

- **Waardeer expertise**

Maatschappelijke organisaties met expertise op dit gebied worden gezien als gelijkwaardige partner en krijgen voldoende middelen om hun taken uit te voeren.

- **Betrekken nieuwkomers**

We zorgen dat nieuwkomers medezeggenschap krijgen over lokaal beleid en uitvoering van de inburgeringswet in de gemeente, zoals dat ook gebruikelijk is bij bijvoorbeeld de doelgroep van de Participatiewet. Zo kunnen nieuwkomers volwaardig meepraten over beleid dat hen aangaat en doen zij ervaring op met medezeggenschap.

- **Meedoen**

Meedoen is belangrijk. Laten we de kwaliteiten van nieuwkomers benutten in de inzet voor de uitdagingen op de arbeidsmarkt, zoals de personeelstekorten in de zorg. We starten pilots om immigranten met een zorgachtergrond in de Nederlandse zorg in te kunnen zetten.

Meedoen in Harderwijk

Meedoen in Harderwijk

Wij willen een Harderwijk en Hierden waar de kansen vanaf de start gelijk zijn. Iedereen kan meedoen, ongeacht waar je wieg stond, het inkomen van je ouders, je geslacht of andere kenmerken. Dat vraagt om ongelijk investeren in gelijke kansen. Dit doen we door in te zetten op ondersteuning voor iedereen die dat nodig heeft, kansengelijkheid, het benutten van lokale kennis, versterken van initiatieven en veel aandacht voor preventie. Daarbij denken we in mogelijkheden en talenten, vanuit de rechten van mensen en vormt het vertrouwen in Harderwijkers en Hierdenaren de basis. Dit vereist creatief denken en pragmatisch handelen. Het handelen vanuit de letter van de verordening, via procedures die lang kunnen duren en vanuit een financieel oogpunt, zoals we te vaak zien, draagt niet bij aan een betere situatie voor inwoners en kan leiden tot het verslechteren van hun situatie. D66 wil dit veranderen.

Wat hebben hierin al we bereikt?

- Meer grip op het sociaal domein door actieve informatievoorziening;
- Sluiten van dagbestedingen grotendeels voorkomen door het vinden en aankaarten van fouten in de Wmo-aanbesteding;
- Aandacht voor de stem van de gemeenteraad en lokale uitgangspunten in regionale aanbestedingen;
- Borgen van de kleinschalige lokale zorgverleners in jeugdhulp;
- Monitoren van de aanbesteding jeugdhulp;
- Huisvesting voor de voedselbank;
- De ontwikkeling van een integrale visie op het sociaal domein;
- Oog voor de minima (schrappen van de korting terugdraaien) in de verordening sociaal domein;
- De mogelijkheid om ontheffing van de gemeentelijke belastingen aan te vragen voor mensen die ZZP'er of kleine zelfstandige zijn;
- Versnellen proces naar omgekeerde verordeningen in het sociale domein;
- Borgen van de kwaliteit van bewindvoerder voor mensen in de schulden;
- Integrale aanpak voor 18-/18+ (periode 2014-18);

- Bejegening en rechten onder de aandacht door wijzigingen in de Verordening Sociaal Domein en het onder de aandacht brengen van casuïstiek.

Waar nog kansen liggen:

Toegankelijke hulp

In Harderwijk en Hierden kan iedereen de zorg krijgen die nodig is. Dit verloopt op een prettige en overzichtelijke manier, zonder ingewikkelde formulieren, met zoveel mogelijk persoonlijk contact en met vertrouwde gezichten.

- **Weten waar je terecht kunt**

Het is niet altijd duidelijk waar je terecht kunt. Vaste aanspreekpunten die je verder helpen en duidelijke communicatie, in een taal die je begrijpt, zijn hierbij van groot belang voor de toegankelijkheid van hulp.

- **Snelle toegang**

Snel de juiste hulp is het uitgangspunt. Zorg moet van goede kwaliteit zijn en het moet snel beschikbaar zijn. Dit betekent dat de gemeente zich pragmatisch opstelt vanuit hun rol als regisseur en financier en actief stuurt op wachttijden, kwaliteit en samenwerking. De toegang tot de zorg gaat via een onafhankelijk orgaan.

- **Samenwerking**

We hebben in Harderwijk vele goede projecten, initiatieven en organisaties waar inwoners terecht kunnen als ze er zelf niet meer uitkomen. We zien kansen in het verstevigen van de samenwerking tussen organisaties en de rol van de gemeente hierin als aanjager en regisseur van deze samenwerking. Zo weten organisaties en inwoners elkaar beter te vinden.

- **Cliëntenraden**

Kennis van mensen met ervaringen in het sociaal domein moet meer benut worden. Het geeft inzicht in wat goed gaat en wat beter kan. We zien toe op het goed functioneren van cliëntenraden.

- **Maatwerk**

Geen mens en geen situatie is hetzelfde. We denken met inwoners mee, denken vanuit doelstellingen, hebben vertrouwen in mensen en gebruiken alle ruimte die de wet dit biedt.

- **Keuzevrijheid en eigen regie**

Zelf beslissen over je eigen leven en de hulp die je nodig hebt is essentieel. We ondersteunen inwoners hierbij. Het Persoonsgebonden budget (PGB) blijft bestaan. De inwoner heeft de regie over zijn of haar hulp. We ondersteunen waar nodig met een regisseur die pragmatisch werkt, het geheel overziet en de volgorde voor een duurzaam herstel monitort. Zo voorkomen we een scala aan hulpverleners die tegelijkertijd werken aan verschillende doelstellingen die hierdoor voor inwoners onhaalbaar worden.

- **Begrijpelijke regelingen**

We willen dat armoederegelingen voor mensen toegankelijk en begrijpelijk zijn en zo min mogelijk papierwerk vragen. Regelingen zijn begrijpelijk voor inwoners en gaan uit van doelstellingen. We lichten de regelingen door en halen nodeloze complexiteit eruit.

- **Zorgnetwerken**

Goede zorgnetwerken zorgen sneller voor de juiste hulp voor inwoners. De gemeente stimuleert en faciliteert samenwerking tussen ketenpartners. We investeren daarnaast in en faciliteren samenwerking tussen zorginstellingen en informele zorgorganisaties. Denk aan vrouwen- en LHBTIQ-organisaties die goed in contact staan met deze soms moeilijk bereikbare doelgroepen.

- **Actie-onderzoek**

Bij inwoners met meervoudige problemen zetten we Actie Onderzoek in. Samen met inwoners pakken we eerst hun hoogste nood aan, bijvoorbeeld de financiële zorgen, waarna we daarna samen op andere gebieden aan de slag gaan.

- **Wachtverzachters**

We geven gespecialiseerde instellingen de financiële ruimte om cliënten in afwachting van een volgende stap (bijvoorbeeld een opvangtehuis) te blijven ondersteunen of wanneer de cliënt niet op zijn plek is in een reguliere instelling.

- **Ondersteunen mantelzorgers**

De zorg voor iemand anders is waardevol én intensief. We informeren, ondersteunen en waarderen mantelzorgers, van jong tot oud. We stimuleren respijt- en logeerszorg, voorlichting en coaching.

- **Preventie**

Voorkomen dat gezondheidsproblemen ontstaan is belangrijk. Het lokaal preventieakkoord is hier een goede stap in. We benadrukken positieve gezondheid en geven het prioriteit bij het ontwikkelen van plannen voor de stad.

- **Wijkaanpak**

Een leefbare woonomgeving is belangrijk voor het welzijn van mensen. We benutten lokale kennis en zetten in op wijkprojecten voor kwetsbare wijken. Gelijke kansen creëren vraagt soms ongelijke inzet: we zetten extra in op plekken waar dit nodig is.

- **Zelfstandig wonen**

Een eigen thuis is belangrijk voor mensen. Dit geldt voor elke Harderwijker en Hierdenaar. We zetten in op levensloopbestendige woningen voor ouderen, zoals bijvoorbeeld een Knarrenhof, en denken met inwoners mee hoe hun woning aan te passen als dat nodig is. Daarnaast zorgen we voor voldoende woningen voor begeleid woningen verspreid door de gemeente.

- **Kwalitatief onderaannemerschap**

We stoppen met het goedkeuren van onderaannemerschap door instellingen die niet voldoen aan de kwaliteitseisen.

Jeugdhulp

Een goede start is essentieel voor de kansen van kinderen en jongeren. Kwetsbare kinderen en jongeren verdienen begeleiding als dat nodig is. De laatste jaren stijgen de kosten en wordt de problematiek complexer. Dit moet anders. Een duidelijk aanspreekpunt,

persoonlijke hulpverlening en ruimte voor de professionals zijn uitgangspunten. Toegankelijke hulp, die snel en juist wordt gegeven is daarbij onontbeerlijk. Zo valt niemand buiten de boot.

- **Vroeg beginnen**

Met vroeg signaleren en een preventieve aanpak voorkomen we toekomstige problemen. Ouders spelen hier een centrale rol in. Door een goede samenwerking tussen scholen, zorgverleners, huisartsen, het CJG en organisaties zoals ZorgDat signaleren we snel. Met dergelijke organisaties gaan we in gesprek over zo effectief mogelijk beleid.

- **Één aanspreekpunt**

Een goede aanpak is een brede en integrale aanpak. Wensen van het gezin staan op een en gezinnen hebben een vast aanspreekpunt. Een speciaal team van de zorgprofessionals van de gemeente regisseert en coördineert ter ondersteuning. Zo voorkomen we dat de verschillende soorten wetgeving voor ouders een probleem vormen.

- **Snelle hulp**

Jeugdhulp voor gezinnen moet snel beschikbaar en passend zijn en leiden tot verbetering. Daarom wil D66 extra aandacht voor de kwaliteit en toegankelijkheid van en samenwerking tussen Jeugd GGZ, specialistische hulp in de regio, CJG, huisartsen en scholen. Lange wachttijden gaan we tegen en overbruggen we bij nood met “wachtverzachters.”

- **CJG**

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is een belangrijke partner in de jeugdhulpketen. Het CJG moet toegankelijk zijn, voor zowel inwoners als onderwijs- en zorgprofessionals. Het CJG is op belangrijke plekken in de wijk en op scholen aanwezig. Daarnaast is er speciale aandacht voor de toegankelijkheid voor specifieke doelgroepen.

- **Mentale weerbaarheid**

We geven meer aandacht aan mentale gezondheid op Harderwijkse scholen door middel van lessen in mentale weerbaarheid. Hierbij geven we ook specifiek aandacht aan de digitale weerbaarheid van jongeren. We maken van het tegengaan van seksuele intimidatie, online grooming of afpersing een prioriteit.

- **Kennis uit het werkveld**

De gemeente weet wat er leeft binnen het onderwijs en de jeugdhulp en organiseert klankbordgroepen waarin professionals uit het veld meedenken en adviseren over huidig en nieuw beleid.

- **18+ers horen erbij**

Als je 18 wordt verandert er niet direct iets aan je zorgvraag. De overgang van jeugdhulp naar volwassen hulp moet soepel verlopen. Door hier vroegtijdig te signaleren kunnen we jongeren op tijd helpen aan een passend plan voor wanneer ze 18 worden. We creëren een fonds waarop zorgverleners terug kunnen vallen wanneer cliënten tussen schakelmomenten vallen. Een cliënt die net 18 is geworden, kan dan gewoon het begonnen traject afmaken.

Iedereen doet mee

D66 wil dat elke inwoner mee kan doen. Heb je daar hulp bij nodig? Dan krijg je de beste zorg. De gemeente is er om je te helpen als het zelf niet lukt. Vanuit deze ondersteunende houding helpen we mensen om zoveel mogelijk eigen regie te hebben. We willen hierbij kansengelijkheid voor elke inwoner. We gaan uit van inwoners en hun hulpvraag. Het perspectief van mensen zelf staat hierbij centraal in de volgorde van hulp. We gaan daarbij uit van vertrouwen, toegankelijkheid en eigen regie. Professionals krijgen hierbij ruimte en vertrouwen om hun werk te doen.

- **Wijkaanpak**

Een leefbare woonomgeving is belangrijk voor het welzijn van mensen. We benutten lokale kennis en zetten in op wijkprojecten voor kwetsbare wijken. Gelijke kansen creëren vraagt soms ongelijke inzet: we zetten extra in op plekken waar dit nodig is.

- **Paragraaf Kansengelijkheid**

Elke beleidsnota krijgt een paragraaf kansengelijkheid: wat betekenen de plannen voor de kansen en positie van de Harderwijkers en Hierdenaren?

- **Met een werkbonus uit de bijstand**

Met een financiële prikkel geven we mensen in de bijstand de zekerheid dat ze geen financiële terugval en onverwachte naheffingen krijgen als ze weer aan het werk gaan.

- **Gesubsidieerde arbeidsplaatsen**

Mensen met een gesubsidieerde arbeidsplaats worden nog te vaak na verloop van het contract ontslagen. Dit betekent voor mensen vaak een hele stap terug. We zetten in op het verlengen van deze arbeidsverbanden of een soepele overgang naar een nieuwe situatie. Dit doen we door meer betrokkenheid vanuit de gemeente, met duidelijke doelstellingen en afspraken met bedrijven.

- **Sport en cultuur**

D66 vindt het belangrijk dat iedereen de kans krijgt om deel te nemen aan activiteiten, zowel cultureel als actief. De portemonnee van je ouders moet niet uitmaken of kinderen wel of niet op paardrijles kunnen. Daarom ondersteunen we initiatieven zoals de Sportwijzer, Cultuurwijzer en GA! Harderwijk. Zo dragen we bij aan een fysiek en mentaal gezonde stad.

- **Vertrouwen en transparantie**

D66 gaat uit van vertrouwen in mensen. In de monitoring van inwoners in de bijstand geldt dit ook. De gemeente houdt zich hierbij aan de privacyregels en is transparant over de gebruikte methodiek. Er worden geen sociale media van inwoners gemonitord vanuit het sociale domein en de gemeente is transparant over samenwerkingen met instanties zoals Het Inlichtingenbureau.

- **Kostendelersnorm bij inwonende kinderen**

Gezinnen in de bijstand met oudere inwonende kinderen mogen niet gestraft worden voor het opvangen van hun kinderen. Door een tekort aan betaalbare woningen hebben jongeren twee keuzes: dakloosheid of bij de ouders wonen zonder uitkering. In deze gevallen en bij mantelzorg situaties laten we de kostendelersnorm los en voorkomen we jeugd dakloosheid.

- **Actieplan eenzaamheid**

We gaan eenzaamheid tegen. We hebben hier speciale aandacht voor jongeren en ouderen. We zetten in op een actieplan eenzaamheid.

- **Dementievriendelijke stad**

We maken van Harderwijk een dementievriendelijke stad. Er is inloop en voorlichting, zoals bijvoorbeeld bij het Odensehuis en het Alzheimercafé.

Preventie

Harderwijk is een vrije gemeente, maar ook één die zorgt voor haar inwoners. D66 wil stimuleren dat mensen gezonde keuzes maken. Ongezonde keuzes hebben ook invloed op anderen. We verkleinen gezondheidsachterstanden en willen ook op het gebied van gezondheid kansengelijkheid voor inwoners.

- **Volle inzet op gezondheid**

Er bestaan al veel goede activiteiten op het gebied van preventie, zoals het lokaal preventieakkoord.. Hier blijven we op inzetten. Elke beleidsnota krijgt een paragraaf gezondheid, zodat gezondheid een belangrijk onderdeel wordt van alles in de gemeente.

- **Gezonde schoollunches**

We richten ons op structurele oplossingen bij het voorkomen en tegengaan van overgewicht. Denk hierbij aan gezonde schoollunches het stimuleren van een fietscultuur onder kinderen en bewegen en sporten.

- **Samen beschermd**

Een hoge vaccinatiegraad is in het belang van alle inwoners. De gemeente en GGD werken samen aan voorlichting, toegankelijkheid en programma's gericht op het verhogen van de vaccinatiegraad voor het RijksVaccinatieProgramma en Covid-19. Verspreiding van desinformatie gaan we tegen met tegeninformatie en andere beschikbare instrumenten.

- **Rookvrije zones**

We creëren meer rookvrije zones om werk te maken van een rookvrije generatie. We creëren rookvrije zones in parken, rondom scholen, speelpleinen en andere plekken waar veel kinderen komen. Daarnaast stimuleren we organisaties, verenigingen en instellingen om hun locaties ook rookvrij te maken.

- **Bewuste houtstook**

Houtstook veroorzaakt luchtvervuiling en mensen met longproblemen kunnen hier veel hinder van ondervinden. We geven voorlichting over houtstook, stimuleren mensen om hun houtstook te verminderen en geven subsidies voor het vervangen van de houtkachel.

- **Drugstestservice**

De drugstestservice is een belangrijke gratis voorziening om Harderwijkers in staat te stellen verantwoord te gebruiken.

Geldproblemen

Een op de vijf huishoudens heeft problematische schulden. Het gebrek aan geld zorgt voor zorgen en stress. Door deze zorgen en het gebrek aan geld worden mensen beperkt in hun welzijn en ontwikkeling. We willen het aantal mensen met schulden verminderen.

- **Niemand groeit op in armoede**

1 op de 10 kinderen groeit in Harderwijk en Hierden op in armoede. Met een aanvalsplan gericht op de verbetering van de toegang tot onderwijs, gezondheid, toegang tot het OV, sport en cultuur, en het verbeteren van de arbeidsmarktpositie voor ouders.

- **Gemeente ondersteunt**

Voorlichting en preventie hebben prioriteit. De gemeente verergert schulden van mensen niet door hoge boetes op te leggen bij betalingsachterstanden. De gemeente kan schulden opkopen of kwijtschelden zodat mensen weer kunnen werken aan hun toekomst.

- **Keurmerk bewindvoerders**

We willen slecht functionerende of malafide bewindvoerders bestrijden. Het convenant van bewindvoerders was een goede start. D66 wil dit uitbreiden naar een keurmerk.

Regionale / bovengemeentelijke samenwerking

Zorgvragen en andere vraagstukken binnen het sociaal domein gaan over de grenzen van gemeenten heen en worden steeds complexer. Gemeenten werken daarom in verschillende samenwerkingsverbanden met elkaar samen. Deze aanpak kan de slagkracht vergroten en de kosten verminderen. De afgelopen jaren hebben we ook veel risico's gezien: de lokale waarden moeten duidelijk geborgd zijn, de lokale zorgketen moet speerpunt zijn en inwoners moeten hun keuzevrijheid behouden. Te vaak is niet inzichtelijk hoe de samenwerkingsprocessen verlopen, welke keuzes worden gemaakt en wat hiervan de consequenties zijn. We hebben op dit gebied al veel verbeteringen voor elkaar gekregen, maar we zijn er nog niet.

- **Snellere toegang en meer keuzevrijheid**

Voor inwoners moet deze samenwerking tussen gemeenten, bijvoorbeeld bij zorginkoop, vooral voordelen opleveren: toegankelijkheid, snel terecht kunnen, keuzevrijheid, eigen regie en waar nodig gespecialiseerde hulp.

- **Lokale uitgangspunten**

D66 wil dat de lokale uitgangspunten hierin duidelijker geborgd worden. De gemeenteraad en andere relevante partijen moeten hierbij, vooraf en tijdens een transparant proces, hun inbreng hebben om waarden van Harderwijk en Hierden te borgen.

- **Voldoende capaciteit**

Gemeenten zijn niet altijd toegerust op de juridische complexiteit die de samenwerking met zich meebrengt. Er wordt transparant gewerkt, met voldoende capaciteit en expertise en met inbreng van inwoners, het werkveld en de volksvertegenwoordiging.

- **Behoud van het lokale karakter**

De hulp voor inwoners moet het lokale karakter behouden. Lokale zorgverleners met een netwerk, flexibiliteit en bewezen effectiviteit zijn belangrijk voor de ondersteuning aan inwoners. Alleen terecht kunnen bij grote aanbieders omdat zij in de hele regio actief zijn is onwenselijk.

Uit in Harderwijk - sport en cultuur

Uit in Harderwijk - sport en cultuur

Harderwijk is een schitterende stad die bruist en bloeit. Er is altijd wel iets te beleven, cultureel, sportief en culinair. Harderwijk is een stad waar je fijn kan wonen, maar waar ook mensen van buiten de stad graag naar toe komen. Een historische Hanzestad die volop meedraait in de 21e eeuw.

Wat hebben we hierin al bereikt?

- Behoud schilderijen Grote Kerk;
- Legale plekken voor graffiti en street art;
- Archeologiefonds voor behoud en aandacht van ons verleden;
- Invoering Fair Practice Code: eerlijke betaling voor kunstenaars en artiesten;
- Behoud militaire karakter Kranenburg;
- Aandacht voor bibliotheek op school;
- Verbeelding van de oude stadsmuur;
- Realisatie digitale overzichtskaart gemeentelijke monumenten;
- MESS gemeentelijk monument en andere functie.

Waar nog kansen liggen:

Met liefde laten groeien en bloeien

• Oog voor het verleden

Harderwijk is een historische Hanzestad. Daarmee zetten we ons (inter) nationaal op de kaart. Dit vraagt ook om de verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor historische vondsten. Er moet altijd voldoende budget zijn om te garanderen dat ontdekkingen de aandacht krijgen die ze verdienen en voor iedereen toegankelijk zijn. De vormgeving dient wel op eigentijdse wijze te gebeuren.

- **Oog voor de makers**

D66 heeft in 2021 al aandacht gevraagd voor het invoeren van de Fair Practice Code om de culturele sector te ondersteunen om makers eerlijker te belonen. Er zal extra budget voor cultuur vrijgemaakt moeten worden om dit te realiseren. De sector zorgt dat onze stad bloeit en bruist, dus daar moeten we voor staan als stad.

- **Oog voor de stad**

Harderwijk heeft een bruisend cultureel hart. Met Stad als Podium kun je op steeds meer plekken met cultuur in aanraking komen. Dat is belangrijk, cultuur moet laagdrempelig en toegankelijk zijn. D66 ziet wel nog kansen voor de wijken, zodat je je overal kan verwonderen, zelfs bij jou om de hoek.

- **Popbeleid en poptempel**

Met Estrado was Harderwijk het hart van de popmuziek in de omgeving. Deze positie is de laatste jaren verslapt. Wat D66 betreft komt de gemeente met een visie op popbeleid en zorgen we dat Harderwijk weer het centrum wordt waar (jong) talent zich kan ontwikkelen en door kan breken of waar de gevestigde orde met veel plezier een optreden verzorgt. Estrado moet een opfrisbeurt krijgen zodat je een echte avond uit krijgt. Een andere optie is het opnemen van het poppodium in het nieuw te bouwen multifunctionele podium.

- **Harderwijk als regionaal hart**

Als Hanzestad is Harderwijk gewend om over haar grenzen heen te kijken. Op cultureel vlak kan Harderwijk een regionale functie bieden, zowel op het gebied van educatie als met het culturele aanbod. De diverse instellingen werken al steeds intensiever samen.

- **Stabiele basis voor cultuur**

De culturele sector is al lange tijd de sector waar als eerste naar gekeken wordt om geld te besparen. Cultuur is geen luxe, maar een fundament van onze beschaving. Wat D66 betreft wordt er de komende jaren zeker niet bezuinigd en wordt gezorgd voor een stabiele financiële basis voor zowel de makers als de instellingen.

- **Voorzieningen op orde**

D66 vindt het van groot belang dat de faciliteiten op orde zijn. De musea zijn prachtig, maar de podia verdienen aandacht. In samenspraak met de gebruikers moet er nu écht werk gemaakt worden van een volwaardige podiumvoorziening. Te lang wordt dit besluit al doorgeschoven, met als risico dat door het gebrek aan geschikte locaties ons culturele aanbod afneemt.

- **Theater**

Bouw&Infrapark is een mooie tijdelijke locatie. Maar een stad die hart heeft voor cultuur, plaatst een theater ook in het hart en niet aan de rand van de stad. Daarvan profiteert de stad onvoldoende. Een volwaardige podiumvoorziening moet snel gerealiseerd worden in het nieuwe Waterfront.

- **Multifunctionele centra**

De multifunctionele centra zijn een punt in de wijk waar men bij elkaar kan komen. Wat D66 betreft worden deze ook meer betrokken in het kader van Stad als Podium, zodat cultuur ook dichterbij huis plaats kan vinden.

- **Creatieve invulling leegstand |**

Op diverse plekken is helaas nog steeds sprake van leegstand. Of dit nu in de binnenstad is of op andere plekken, D66 ziet graag creatieve oplossingen om leegstand tegen te gaan. Dat kunnen (tijdelijke) woningen zijn, maar ook ateliers of een pop-upstore. Leegstaand gemeentelijk vastgoed wordt als eerste voor culturele doeleinden gebruikt.

- **Street Art in the spotlight**

D66 ziet street art als een culturele meerwaarde voor de stad. Denk aan een mooi versierde tunnel zoals bij Stadsweiden of het overloopterrein. Ook moet er ruimte zijn voor street art waar het toegestaan is om met graffiti aan de slag te gaan. In oktober 2021 werd een oproep van D66 hiervoor breed gesteund. Wat D66 betreft is street art ook een onderdeel van de skatecultuur. Graffiti zou bij skateparken daarom ook mogelijk moeten zijn.

Een gezonde stad

- **Groene sportclubs**

Sportclubs moeten geholpen worden met verduurzamen, zodat elke euro kan worden besteed aan de sport en niet aan energieverbruik. De gemeente moet dit actief stimuleren, bijvoorbeeld via een revolverend fonds en als matchmaker.

- **Open sportclubs**

D66 is voorstander van het idee van meer toegankelijker sportaccommodaties, zodat ook buiten de trainingstijden gebruik gemaakt kan worden van de faciliteiten. Dit moet wel altijd in overleg met de gebruikers gebeuren met het oog op onderhoud, veiligheid en voorkomen van vandalisme.

- **Veilig sporten**

Veilig bereikbare sportaccommodaties zijn ook essentieel. Dit betekent aandacht blijven vragen bij de provincie voor het veiliger maken van de oversteek bij de N302 voor sporters die naar De Strokel willen, voor mountainbikers die gebruik maken van die fietsroutes, en voor de recreatieve fietsers, wandelaars en ruiters.

- **Recreatie in en om de stad**

Op diverse plekken zijn er beweegroutes in en om de stad en openbare fitnessmogelijkheden in de buitenlucht. D66 wil dat deze goed onderhouden worden en de netwerken worden uitgebreid, zodat iedereen dicht bij huis of in de natuur kan sporten en bewegen.

- **Gebruik van de natuur**

We mogen genieten van de Veluwe in onze achtertuin. Wel vraagt dit om voorzichtig met de natuur om te gaan en goed onderhoud van de paden. D66 begrijpt dat er kosten aan verbonden zijn, maar wil wel de toegang voor de inwoners waarborgen, waarbij aandacht voor dier en natuur ook in het oog wordt gehouden. Vignetten voor mtb- en ruiterspaden zijn alleen bespreekbaar indien er voldoende aanbod is en het geld direct wordt besteed aan het onderhouden van de paden.

- **GA! Harderwijk**

Overall in de stad zijn de blauwe jasjes van GA! Harderwijk te zien. Zij vormen een essentieel onderdeel van de sportieve en culturele bloei van de stad. D66 is erg blij met het werk dat zij voor jong en oud, binnen en buiten leveren en vindt dat zij recht hebben op een stabiele en toekomstbestendige samenwerking met de gemeente.

Economie: een stad die werkt voor iedereen

Economie: een stad die werkt voor iedereen

Harderwijk is de centrumgemeente op de Noordwest-Veluwe: het heeft de centrale functie voor veel omringende plaatsen. Zeker na de coronacrisis is het zaak voor de gemeente Harderwijk en de regio dat de economische motor op volle toeren draait. Economische groei is goed voor Harderwijkers en Hierdenaren. Vernieuwing ontstaat niet vanzelf, maar wordt mede door de overheid vormgegeven. Op het gebied van duurzaamheid, circulariteit of het kiezen voor een bedrijfslocatie is de gemeente aan zet. De gemeente faciliteert waar het gaat om ondersteuning aan ondernemers en het stellen van gunstige randvoorwaarden om te kunnen ondernemen.

Wat hebben we hierin al bereikt?

- Lokaal maatregelenpakket COVID-19 met hele gemeenteraad;
- Mogelijkheden om terrassen tijdelijk uit te breiden i.v.m. COVID-19;
- Facelift Bruggestraat/Vijhestraat;
- Plannen Havendam ten goede gewijzigd (locatie Havenkantoor);
- Meerdere malen aandacht voor voetgangersbrug haven.

Waar nog kansen liggen:

Werk, inkomen en economie

D66 zet de komende jaren stevig in op Harderwijk als stad met ambitie en wil de stad de komende jaren nog aantrekkelijker maken voor met name startende en innovatieve ondernemers. D66 ziet kansen om de binnenstad tot bloei te laten komen en staat voor vrijheid van ondernemers, iedere dag van de week.

- **Start ups**

Harderwijk is een ondernemende stad. Daarbij horen uiteraard ook nieuwe en jonge ondernemers die alle ruimte moeten krijgen om te groeien. D66 pleit ervoor om het deze nieuwe ondernemers zo aantrekkelijk te maken om te ondernemen middels startersleningen via een revolverend fonds: de eerdere lening stroomt terug, waardoor een nieuwe ondernemer geholpen kan worden.

- **Talent behouden**

Zowel voor MBO'ers als voor HBO- of universitair geschoolden geldt dat zij zich pas in onze gemeente vestigen, wanneer zij een gezin willen stichten. Door een aantrekkelijk woon- en baan aanbod wil D66 talent sneller laten terugkeren op de lokale arbeidsmarkt. Het aanbod van MBO-opleidingen en de lokale arbeidsmarkt worden beter op elkaar aangesloten.

- **Innovatie**

D66 wil nog meer inzetten op innovatie. De Harderwijkse infrastructuur leent zich er uitermate goed voor. Er moet meer samenwerking komen tussen onderwijsinstellingen en ondernemers. Vakmensen zijn de motor van onze regionale economie. Door het (V)MBO te koppelen aan bedrijven wordt een vraaggericht aanbod gecreëerd waar de hele regio profijt van heeft.

- **Detailhandel**

De Harderwijkse detailhandel heeft een zware klap gehad van de corona-pandemie en het jarenlang uitblijven van een gemeentelijke visie. In de detailhandel is een groot aantal veranderingen gaande. Veel regels zijn echter nog gebaseerd op vroeger tijden. Daarom wil D66 dat de detailhandel veel vrijer kan handelen. Ook op het gebied van nieuwe detailhandeltrends, zoals blurring en blending, wordt Harderwijk een proeftuin. De detailhandel krijgt de impuls die de sector zo hard verdient.

- **Koopzondag**

D66 legt de verantwoordelijkheid bij ondernemers. Zij weten het beste waar zij behoefte aan hebben. Data die vooraf worden gepland, werken niet altijd. Je moet kunnen inspringen op de veranderende actualiteit, dat hebben we de afgelopen jaren wel gezien. Laat de ondernemers zelf in overleg gaan over de mogelijkheden en leg geen beperkingen meer op vanuit de gemeente.

- **Flexibele bestemmingsplannen**

Er zijn veel bouwplannen, maar we hebben ook te maken met veel leegstand in Harderwijk. D66 Harderwijk Hierden wil dat aanpakken door meer te investeren in de plaatsen die nu leegstaan. Middels flexibele bestemmingsplannen, al dan niet tijdelijk, kan er een andere invulling voor een ruimte gevonden worden. Hiermee pakken we de leegstand aan én gaan we efficiënter met de ruimte om. Het gaat niet alleen om leegstand in de binnenstad, maar ook in andere gebieden van Harderwijk en Hierden.

- **Faciliteer flexibele projecten**

De tijden van 1 baan voor de komende 40 jaar liggen alweer ver achter ons. Mensen werken vaker in groepsvorm of op projectbasis. Daarvoor zijn tijdelijke locaties nodig. In Harderwijk is er veel leegstand van winkelpanden en zijn ook niet alle kantoorpanden gevuld. Door te faciliteren creëert de gemeente meer banen en meer kans op nieuwe partijen die zich voorheen niet in Harderwijk vestigden.

- **Ondernemersloket**

De gemeente ondersteunt ondernemers bij het verkrijgen van vergunningen, in plaats van achteraf te handhaven. Hiervoor wordt een ondernemersloket geopend, waar alle regels en vergunningen rondom opstarten van een bedrijf of evenement duidelijk in beeld zijn.

- **Vergunningsaanvragen eenvoudiger**

Het aanvragen van een vergunning moet zijn doel niet voorbij schieten. Een vergunningsaanvraag moet snel en duidelijk verlopen. Dat werkt positief uit voor zowel aanvrager als gemeente.

- **Lelystad Airport**

Tijden zijn veranderd. D66 ziet geen heil in de opening van Lelystad Airport. Eventuele economische kansen voor bedrijventerrein Lorentz wegen niet op tegen de kosten voor milieu en klimaat.

Horeca en Toerisme

Toerisme en horeca zijn voor Harderwijk enorm belangrijk. Ze gaan hand in hand met elkaar. Harderwijk en Hierden hebben een grote aantrekkingskracht op toeristen uit binnen- en buitenland. Trekpleisters als De Essenburgh, Zwaluwhoeve, de binnenstad van Harderwijk, de nieuwe boulevard en haven en de bosrijke omgeving zorgen ervoor dat er voor elk wat wils is. D66 Harderwijk Hierden wil graag dat de horeca en toerisme maximaal kunnen renderen en floreren.

- **Harderwijk Hanzestad**

In 2031 is Harderwijk voor het 800e jaar Hanzestad. Harderwijk heeft daar veel aan te danken. Daarom is Harderwijk in dat jaar de organisator voor de Internationale Hanzedagen. D66 pleit ervoor dat de moderne toerist daarbij niet uit het oog verloren gaat. Het bedrijfsleven kan hierop inspringen.

- **Meer hotelbedden**

Met de nieuwe Boulevard en het Waterfront heeft Harderwijk een enorme toeristische trekpleister in de hand. Door het gebrek aan overnachtingsplaatsen blijven veel toeristen maar een dag. Met meer hotelbedden kunnen toeristen langere tijd genieten van de stad.

- **Dolfinarium Harderwijk**

Het Dolfinarium lijkt zijn beste tijd te hebben gehad. De discussie over het houden van zeezoogdieren wordt gevoerd en waar mogelijk verkoopt het park haar dieren aan buitenlandse parken. Het nieuwe waterpark aan de haven is geen toevoeging voor de uitstraling van Harderwijk als toeristische havenstad. Er zullen harde afspraken worden gemaakt met het Dolfinarium over de toekomst van het pretpark. Ingrijpen op het gebied van dierenrechten is aan de landelijke politiek. Het is aan de gemeente Harderwijk om verder fysiek verval van het park te voorkomen. Het is tijd voor een grote renovatie van onder meer het surfcentrum, het strand en de waterzijde van het park. De gemeente zal desnoods moeten ingrijpen om dit voor elkaar te krijgen.

- **Havengelden**

In de zomer is de bezettingsgraad van de haven bijna 100%. De kosten om de haven draaiende te houden moeten in lijn zijn met de uitgaven die de gemeente doet in het onderhoud van de havens.

- **Waterrecreatie**

De haven van Harderwijk is een toeristische trekpleister. Het Waterfront ontwikkelt zich telkens verder. Mede daardoor heeft Harderwijk een unieke positie. Door het meer ontwikkelen van goede faciliteiten van de ligplaatsen kan Harderwijk zich verder onderscheiden.

- **Meer fietstoerisme**

De omgeving van de gemeente Harderwijk leent zich geweldig voor fietstoerisme. Met extra infrastructuur speciaal voor fietsen, zoals openbare laadpalen, wil D66 het nog interessanter om de fiets te pakken voor de inwoner. Zo kunnen de inwoners van Harderwijk en Hierden sneller de (elektrische) fiets pakken, terwijl de toeristen gebruik kunnen maken van de extra fietspaden voor hun tochten over de Veluwe.

- **Kraskaart voor evenementen**

In de gemeente Harderwijk moet het mogelijk zijn voor ondernemers om op kleine schaal evenementen te organiseren. Middels een kraskaart kan een ondernemer enkele keren per jaar een evenement organiseren. Is de kraskaart 'vol', dan dient er gewacht te worden tot het volgende seizoen.

- **Minder regels in de horeca**

De horeca is de motor van de binnenstad. Het is de reden waarom zo veel mensen van omliggende plaatsen graag naar Harderwijk komen. Daarmee heeft Harderwijk een belangrijke troef in handen. De regeldruk bij horecabedrijven moet dalen. Nieuwe trends worden met beide armen aangegrepen, kansrijke initiatieven zijn belangrijker dan belemmerende regels.

- **Toeristenbelasting naar cultuur**

Een andere belangrijke reden waarom mensen van buiten graag naar Harderwijk komen, is de cultuur. Denk aan de podia, het theater, de musea en historische binnenstad. Daarom pleit D66 om de inkomsten van de toeristenbelasting naar cultuur te laten vloeien. Op deze wijze kan de cultuursector iets aansterken, waardoor weer meer toeristen naar Harderwijk komen.

- **Isolatie nachthoreca**

De avond- en nachthoreca is erg belangrijk voor Harderwijk. Met meer en meer inwoners van de stad, kan dit gepaard gaan met geluidsoverlast. D66 stelt voor om subsidie te verlenen aan nachtzaak die hun panden beter willen isoleren. Dit levert ook een financieel voordeel op voor de ondernemer qua gasverbruik en is daarmee ook beter voor het milieu.

- **Citymarketing**

Om de mooie Harderwijkse binnenstad met meer publiek te delen, moet meer worden geïnvesteerd in citymarketing. De afgelopen jaren zijn hierin de eerste stappen gemaakt, maar verdere professionalisering van Heerlijk Harderwijk en andere toeristische organisaties kan zorgen voor een aanzuigende werking.

- **Visie nachtleven**

De nachthoreca in Harderwijk heeft een sterke aantrekkingskracht op toeristen en mensen uit omliggende gemeenten. Maar de coronacrisis heeft de ondernemers hard geraakt. Samen met ondernemers, inwoners en andere betrokkenen maakt de gemeente een meerjarenvisie waarin het Harderwijks nachtleven wordt klaargestoomd voor de toekomst.

- **Evenementen zo duurzaam mogelijk**

De gemeente moet het makkelijker maken voor partijen om evenementen te organiseren. In ruil daarvoor wordt al bij de beginfase gekeken hoe het evenement zo duurzaam mogelijk gehouden kan worden. Denk aan zo min mogelijk dieselgeneratoren, herbruikbaar plastic, gebruik van zonne-energie en een slim afvalplan.

Veilig en schoon onderweg

Veilig en schoon onderweg

Het is tijd voor radicaal anders denken als het om de plek van verkeer in onze gemeente gaat. We willen onze openbare ruimte inrichten voor gezond en veilig verkeer. D66 maakt daarom ruim baan voor voetgangers en fietsers, die nog te vaak het onderspit delven in nieuwe plannen. We willen Harderwijkers en Hierdenaren aanmoedigen de fiets te gebruiken en de auto te laten staan. De binnenstad maken we autoluw. Onze woonwijken maken we nog sneller klaar voor de overgang naar elektrisch rijden. Onze OV-verbindingen moeten sterk worden verbeterd. D66 kiest waar mogelijk voor creatieve oplossingen en wil een omslag in het denken: van drukke verkeersruimte naar kwalitatief hoogstaande woonomgeving.

Wat hebben we hierin al bereikt?

- Meer laadpalen voor elektrische fietsen in de binnenstad;
- Succesvolle lobby Intercitystation Harderwijk;
- Harderwijk top 5 toegankelijkste gemeente 2021;
- Groene(re) bevoorrading van de binnenstad;
- Uitbreiden laadpalen elektrische auto's (binnenstad + woonwijken);
- Opheffen blauwe zones rondom binnenstad;
- Herverdelen parkeervergunningen binnenstad;
- Kritische vragen herinrichting Alberdingk Thijmlaan;
- Onderzoek parkeergarage Westeinde;
- Aanpak overlast Flevoweg;
- Eerste discussie over autoluwe binnenstad.

Waar nog kansen liggen:

Ruim baan voor fietsers, voetgangers en OV

Gezond en veilig verkeer staan centraal in ons denken. Daarom bieden we fietsers en voetgangers alle ruimte in de stad en willen we meer en betere OV-verbindingen.

- **Herverdelen van de openbare ruimte**

D66 kiest voor het herverdelen van de openbare ruimte, zodat fietsers en voetgangers meer ruimte krijgen. Er wordt nu nog te veel gedacht vanuit de auto: parkeerplaatsen in plaats van groen, brede wegvakken voor de auto in plaats van brede trottoirs en fietspaden.

- **Ruim baan voor de fiets**

D66 wil meer ruimte voor de fiets: de meest duurzame en gezonde manier van vervoer. Meer losliggende fietspaden langs drukke wegen, meer en betere (al dan niet bewaakte) fietsenstallingen in de binnenstad en bij wijkcentra. In nieuwe ontwikkelingen wordt de ruimte voor de fiets specifiek benoemd, zoals dit nu enkel met de auto gebeurt.

- **Regionale doorfietsroutes**

Met regionale doorfietsroutes wordt de keuze voor de fiets voor kortere ritten naar plaatsen in de buurt bevorderd. Start programma's met lokale ondernemers om hun werknemers de overstap te laten maken van de auto naar de (elektrische) fiets.

- **Meer aandacht voor lokaal OV**

Sterke lokale openbaarvervoerverbindingen leiden tot minder noodzaak om de auto te gebruiken. Wat D66 betreft wordt ingezet op betere lokale busdiensten (terugbrengen van de oude stadsbusdienst) tussen station, centrum en verder gelegen woonwijken. Ook in nieuwbouwwijken wordt expliciet ruimte gemaakt voor goede busverbindingen. Deze busdiensten rijden in de toekomst frequenter, minstens eens per halfuur, ook op zondag.

- **OV-verbindingen**

Goede OV-verbindingen zijn belangrijkste prioriteit op het gebied van aansluiting op het landelijk verkeersnet. De lobby voor de intercitystatus van station Harderwijk wordt voortgezet bij provincie en Rijk. Ook de OV-verbindingen met Zwolle en Amersfoort (trein), Lelystad, Apeldoorn, Barneveld en Ede (bus) verdienen de komende jaren de aandacht. Onze inzet blijft onveranderd als Lelystad Airport van de baan is.

- **Toegankelijkheid**

Onze openbare ruimte is toegankelijk voor al onze inwoners en bezoekers. De werkgroep Toegankelijkheid wordt actief betrokken in besluitvorming. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden standaard door de werkgroep getoetst. Er worden voldoende bankjes geplaatst in de openbare ruimte, zodat iedereen zich zo lang mogelijk veilig en zelfstandig kan verplaatsen in de stad. Fietspaden zijn breed genoeg voor bijvoorbeeld duofietsen.

- **Visie op hoofdverkeersnet**

De komende vier jaar wordt een visie op hoofdverkeersstromen in Harderwijk opgesteld. Deze visie moet zorgen voor meer duidelijkheid over het wegennet in de stad. Met de visie worden maatregelen getroffen op gebied van verkeersveiligheid, inrichting van de openbare ruimte en afwaarderen van wegen naar 30 km/u of fietsstraat.

- **Verkeersveiligheid**

Harderwijk heeft verkeersveiligheid hoog in het vaandel staan. Wat D66 betreft wordt meer aandacht geschonken aan verkeersveiligheid rondom scholen. Rondom scholen worden verkeersbewegingen van auto's verder teruggebracht, o.a. door omleiden van aan- en afvoerroutes voor bedrijven en invalswegen van woonwijken. Met het project 'Veilig naar school' wordt fietsen naar school gestimuleerd. Scholen waar meer dan 85% van de kinderen per fiets naar school komen, krijgen jaarlijks een extra bijdrage van de gemeente.

- **30 km/u**

D66 is voorstander van het zoveel terugbrengen van de snelheid in de bebouwde kom naar 30 km/u, ook op invalswegen. Waar mogelijk worden fietsstraten ingericht.

- **Maximumsnelheid**

Wegen moeten worden ingericht naar de geldende maximumsnelheid. D66 pleit voor verkeersremmende maatregelen op afgewaardeerde wegen, met name op de Groene Zoomweg, Ceintuurbaan en Zuiderzeestraatweg. Er wordt meer gebruik gemaakt van snelheidsdisplays voor bewustwording en waar nodig worden flitspalen ingezet. In Hierden wordt enkel bestemmingsverkeer in het dorp toegestaan.

Naar een autoluwe binnenstad

Onze binnenstad heeft een grotendeels Middeleeuwse infrastructuur, die niet gemaakt is voor druk autoverkeer, maar er in de loop der jaren wel voor is aangepast. Autoverkeer intensiveert en de overlast neemt toe, met name in de Smeepoortstraat, de Grote Marktstraat, de Hoogstraat, op de Vischmarkt en Smeepoortenbrink. D66 wil onze historische binnenstad met rigoureuze keuzes klaarmaken voor de toekomst.

- **Raamtijden**

D66 wil strenge raamtijden voor verkeer van buiten en bewonerspassen, waarmee bewoners en (mantel)zorgers met de auto wel dicht bij huis kunnen komen.

- **Parkeren limiteren**

Parkeerplekken voor de deur worden verder gelimiteerd, zodat de veiligheid wordt vergroot en er meer plek is voor groen in de binnenstad.

- **Openbaar groen**

Bewoners krijgen de kans om hun parkeerplaats(en) voor de deur in te ruilen voor openbaar groen en een parkeerplek in een nabijgelegen parkeergarage.

- **Boulevard**

Op de Boulevard worden de laatste parkeerplaatsen verwijderd.

- **Parkeren in parkeergarages**

Lang parkeren wordt gestimuleerd in de parkeergarages aan de rand van de stad. Parkeerterreinen worden voor vergunninghouders of kort parkeren bestemd. Parkeerruimte binnen de stadsmuren wordt zoveel mogelijk beperkt. Het kort parkeren binnen de stadsmuren voor bezoekers wordt duurder dan in de parkeergarages. Met de opbrengsten vergroenen we de binnenstad.

- **Klooster**

Het parkeerterrein Klooster wordt afgesloten en teruggegeven aan de stad. Er ligt een mooie kans om hier evenementen te organiseren en het groen van de oorspronkelijke kloostertuin terug te brengen.

- **Westeinde**

Aan het Westeinde is ruimte om een parkeergarage te ontwikkelen die zowel voorziet in de behoefte van binnenstadondernemers en -bewoners rondom de Smeepoortstraat en het Klooster, als die van het toenemende aantal bezoekers van het St. Jansdalziekenhuis.

- **Vitringasingel**

Er komt een knip in de Vitringasingel ter hoogte van de Houtwalgarage, zodat doorgaand verkeer niet langer mogelijk is. Binnenstedelijk verkeer wordt zoveel mogelijk beperkt. Gebruik van de N302 en andere hoofdverkeersroutes wordt verder aangemoedigd.

- **Emissieloze stadsbevoorrading**

D66 heeft zich de afgelopen jaren sterk gemaakt voor elektrische bevoorrading van de binnenstad en wil hiermee verder gaan. Dit vraagt om slimme afstemming tussen ondernemers om bevoorrading te combineren waar mogelijk. Voor 2025 is de Zero emissie stadsbevoorrading ingevoerd in de binnenstad van Harderwijk.

Modern verkeer in de woonwijken

De woonwijk van de toekomst is stil en groen, waarbij de gemeente elektrisch vervoer en deelauto's aanmoedigt.

- **Voorzieningen**

Er worden voldoende laadpalen voor elektrische auto's geplaatst op parkeerterreinen, in parkeergarages, bij openbare gebouwen en (sport)verenigingen.

- **Woonwijken**

In woonwijken worden voldoende laadpalen geplaatst, waarbij bewoners niet door regelgeving gehinderd moeten worden.

- **Dichtbij laden**

Iedere Harderwijker moet de mogelijkheid krijgen om een laadpaal op 50 meter van de woning te plaatsen op een openbare parkeerplaats (in plaats van de huidige 300 meter).

- **Eigen laadpaal**

D66 wil inwoners de mogelijkheid geven een Verlengde Private Aansluiting te plaatsen: een aansluiting van een laadpaal op gemeenteground die op eigen meterkast is aangesloten. Hierdoor blijven de kosten laag, kan volledig groen worden geladen en wordt elektrisch rijden bevorderd.

- **Deelauto's**

Nieuwbouwprojecten worden zoveel mogelijk ingericht op het gebruik van elektrische deelauto's. Ook in de binnenstad en andere wijken waar de openbare ruimte onder druk staat en meer parkeren niet mogelijk is, wordt het gebruik van deelauto's uitgerold. De gemeente zet een aantal van haar eigen auto's in als deelauto voor inwoners. Het lokale aanbod wordt via een lokale website of app inzichtelijk gemaakt.

Harderwijk als veilige haven

Harderwijk als veilige haven

Zonder veiligheid is er geen vrijheid, democratie of recht. Mensen kunnen niet in vrijheid keuzes maken als zij niet veilig zijn en zich niet veilig voelen. D66 wil dat mensen zich vrij kunnen bewegen en in vrijheid keuzes kunnen maken over hoe zij hun leven vormgeven. Deze nieuwe tijd brengt extra uitdagingen met zich mee op het gebied van privacy en digitale veiligheid, die ook in de gemeente moeten worden aangepakt.

Wat hebben we hierin al bereikt?

- Camerabeleid en monitoring cameratoezicht;
- Herinrichting uitgaansgebied Bruggestraat/Vijhestraat;
- Problemen Flevoweg aangepakt;
- Burgemeester heeft gelobbyd voor meer coffeeshops in de regio;
- Harddrugs opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan.

Waar nog kansen liggen:

Een veilig gevoel op straat

Hoe veilig je je voelt in je dagelijks leven in Harderwijk en Hierden wordt voor het grootste deel bepaald door de situatie in je eigen huis, straat en buurt. Slechte verlichting, rommel en ongewenst gedrag dragen bij aan een minder veilig gevoel. Je voelt je veiliger als je goed op je plek bent in je eigen buurt. Sociale verbondenheid is daarvoor ontzettend belangrijk. Gevoelens van onrust en onveiligheid worden serieus genomen, maar angst mag niet de enige leidende factor zijn in het maken van veiligheidsbeleid. D66 kiest voor effectieve maatregelen in plaats van schijnveiligheid.

- **Veilig in eigen huis**

Geweld achter de voordeur verdient prioriteit. Er zijn jaarlijks zo'n 250 meldingen van huiselijk geweld in Harderwijk: het topje van de ijsberg. Het snel en goed opvangen van slachtoffers is belangrijk en moet prioriteit zijn van de gemeente en partners vanuit de zorg, onderwijs, woningcorporaties en politie. Codewoorden waarmee geweld achter de voordeur gemeld kan worden bij bijvoorbeeld apotheken worden gemeengoed.

- **Eerste aanspreekpunt**

De wijkagent en BOA's zijn zichtbaar in de wijk en zowel fysiek als digitaal benaderbaar. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor inwoners en organisaties als het gaat om veiligheid.

- **Wijkschouwen**

Via wijkschouwen wordt de leefbaarheid in de wijken nauwkeurig in kaart gebracht. De wijkmanagers zijn daarnaast goed bereikbaar voor problemen die direct praktische oplossingen nodig hebben.

- **Preventie**

Jongeren worden op het rechte pad gehouden. Maatschappelijke organisaties als Talenthouse Harderwijk hebben daarin een heel belangrijke rol. Hun werk wordt gewaardeerd en waar mogelijk uitgebreid.

- **Intimidatie**

Bijzondere aandacht verdient de intimidatie van vrouwen. Het is onacceptabel dat veel vrouwen te maken krijgen met intimidatie op straat. Hiervoor wordt een bestrijdingsplan gemaakt door gemeente en maatschappelijke organisaties.

Veilig uitgaan

De afgelopen jaren is het uitgaansgebied in Harderwijk steeds veiliger geworden. De inzet van horeca, politie en gemeente wordt breed gewaardeerd. Die veilige horeca is het behouden waard.

- **Veilig uitgaan**

Veilig uitgaan zonder intimidatie is voor iedere Harderwijker vanzelfsprekend. We sluiten ons aan bij het programma Veilige Steden om intimidatie en geweld in de openbare ruimten en tijdens het uitgaan tegen te gaan. Samen met ondernemers en horeca zorgen we voor bewustwording, codewoorden waarmee we onveilige situaties snel kunnen signaleren en stoppen.

- **KVU**

Het huidige programma Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVU) zetten we voort, net als de collectieve horecaontzeggingen binnen de horeca in Harderwijk.

- **Cameratoezicht**

Cameratoezicht in het uitgaansgebied wordt gehandhaafd, maar wel regelmatig gemonitord.

Criminaliteit

In een veilige stad heeft zware criminaliteit geen kans. Maar ook Harderwijk is niet vrij van zwaardere vormen van criminaliteit. Bij het voorkomen dat zware criminaliteit voet aan de grond krijgt, heeft de gemeente een belangrijke rol. De verleiding om crimineel geld aan te nemen om als ondernemer een crisis door te komen, mag nooit het enige alternatief zijn.

- **Integriteit**

D66 wil dat er werk gemaakt wordt van een weerbaar en integer lokaal bestuur en ambtenarenapparaat. Er komt een gedragscode, die de integriteit van raadsleden waarborgt. Jaarlijks worden sessies gehouden met college en raad over integriteit en ondermijning.

- **Samenwerking**

Criminele netwerken kennen geen gemeentegrenzen. Het is daarom belangrijk om te blijven samenwerken met onze buurgemeenten om criminaliteit tegen te gaan.

- **Bied een alternatief**

Ook Veluwe ondernemers worden benaderd om bedrijfsruimte beschikbaar te stellen voor criminele activiteiten, zoals het gebruik van leegstaande schuren of fabriekspanden voor synthetische drugslabs of witwaspraktijken. De gemeente zorgt dat leegstaande panden goed in beeld zijn en tijdig worden herbestemd, om hiermee criminele activiteiten te voorkomen.

Drugsbeleid

Mensen gebruiken drugs. Daar kun je je ogen voor sluiten, maar het gebeurt. Meer bestrijding en stoere taal gaan het verschil niet maken. Het streven naar een drugsvrije samenleving moet veranderen in een gereguleerde markt, zodat gezondheidsrisico's voor gebruikers worden verkleind. In ons denken en beleid moet een scheiding komen tussen soft- en harddrugs.

- **Coffeeshops**

D66 pleit al jaren voor de uitbreiding van het aantal coffeeshops in Harderwijk en de regio. Met een groot verzorgingsgebied (100.000+ inwoners) dat reikt van Dronten tot Ede, van Amersfoort tot Zwolle en Lelystad tot Apeldoorn, is de ene coffeeshop in Harderwijk niet langer houdbaar. Er zal moeten worden uitgebreid, zowel in de stad als in de regio.

- **Wietteelt**

Zodra de landelijke wetgeving het mogelijk maakt, wil D66 stappen zetten in de het reguleren van wietteelt in Harderwijk, voor de Harderwijkse coffeeshop(s).

- **Harddrugs**

Er worden steeds meer harddrugs gebruikt tijdens het uitgaan. D66 negeert deze signalen niet en zet in op het welzijn van de vaak jonge gebruikers. Daarom moet er op scholen uitgebreide voorlichting worden gegeven over de risico's bij het gebruik van harddrugs.

- **Sluiting drugspanden**

Bij het aantreffen van 'handelshoeveelheden' soft- en harddrugs mag de burgemeester een pand sluiten en mensen uit huis zetten. In het land worden deze drugspanden te snel door burgemeesters gesloten. Ook in Harderwijk vinden sluitingen plaats. D66 pleit voor minder streng toepassen van de regelgeving en meer maatwerk bij aantreffen van 'handelshoeveelheden' soft- en harddrugs.

Privacy en digitale veiligheid

Digitalisering zal meer dan ooit onze samenleving gaan bepalen. Door digitalisering kunnen we vrijer zijn in hoe we leven en werken. De digitale transformatie is onmisbaar en een absolute voorwaarde voor een slagvaardige en wendbare overheid. D66 versterkt het democratisch bestuur van de digitale samenleving. Digitale middelen worden op een slimme manier ingezet ten gunste van onze inwoners. Privacy en transparantie zijn een randvoorwaarde om schaduwkanten van digitalisering te beteugelen.

- **Informatiebeveiliging**

Om cybercriminaliteit geen kans te geven zorgen we voor betere informatiebeveiliging.

- **Toetsing**

Processen, diensten en applicaties waar de gemeente gebruik van maakt, worden getoetst aan een verplichte BIO Baseline toets, Privacy Impact Assessment en voldoen aan het Privacy-by-design principe.

- **Jaarlijkse scan**

De gemeente voert jaarlijks een digitale scan uit om privacygevoelige informatie en persoonsgegevens te waarborgen.

- **Open data**

Data waar de gemeente en haar partners over beschikken worden zoveel mogelijk openbaar beschikbaar gesteld. Deze data zijn publiek eigendom en andere partijen kunnen met behulp van deze informatie lokale besluitvorming onderbouwen en uitwerken. Open data helpt ook desinformatie tegen te gaan.

- **Algoritmes**

Er wordt scherp toezicht gehouden op het gebruik van algoritmes, zodat zoveel mogelijk wordt voorkomen dat groepen inwoners systematisch worden benadeeld. Inwoners en maatwerk zijn leidend, niet de systemen.

Open en toegankelijk lokaal bestuur

Open en toegankelijk lokaal bestuur

Inwoners hebben recht op meer transparantie in het lokale openbaar bestuur. Als D66 staan wij voor die nieuwe bestuurscultuur. We maken werk van meer openheid en blijven weg uit de achterkamers. Onze voorstellen zorgen voor echte verandering. De coalitievorming gebeurt in de openbaarheid, nieuwe wethouders worden in een openbare hoorzitting met de raad aan de stad gepresenteerd en bevroegd. Het college van B&W is toegankelijk voor alle inwoners. De raad wordt in stelling gebracht om het college goed te controleren en nog meer met eigen initiatieven te komen. We gaan voor minder regels en komen inwoners tegemoet. De inwoners van Harderwijk en Hierden staan in onze dienstverlening centraal.

Wat hebben we hierin al bereikt?

- Motie digitale dienstverlening;
- Tot Corona een wekelijks spreekuur in Huis van de Stad met onze fractie;
- Continue oproepen om beter te communiceren.

Waar nog kansen liggen:

Een fris stadsbestuur

Het stadsbestuur van Harderwijk doet te veel op de automatische piloot. De raad controleert het college te weinig. Vooral coalitiepartijen hebben amper kritiek, met name op de eigen wethouder, waardoor controle op beleid achterblijft of wordt tegengewerkt. Het openbaar debat wordt uit de weg gegaan, de discussie wordt te vaak in de achterkamers gevoerd. Harderwijkers hebben recht op transparantie. Daarom is het tijd voor een radicaal andere bestuurscultuur en een fris stadsbestuur.

- **Formatie**
De coalitieonderhandelingen vinden zoveel mogelijk in het openbaar plaats, waardoor de basis voor samenwerking voor kiezers duidelijk wordt. Besprekingen zijn in openbare bijeenkomsten of via livestream te volgen.
- **Bestuursakkoord**
Na de verkiezingen wordt een breed bestuursakkoord op hoofdlijnen gesloten, details volgen later in de uitvoering. Ook oppositiepartijen kunnen ideeën inbrengen.
- **Hoorzitting**
Kandidaat-wethouders worden in een openbare hoorzitting aan raad en inwoners gepresenteerd. De gehele raad krijgt vooraf zicht op de portefeuillevverdeling en krijgt de kans kandidaat-wethouders kritisch te bevragen.
- **Burgemeester**
Inwoners worden meer betrokken bij de (her)benoeming van de burgemeester. Niet alleen bij de criteria voor de voordracht, maar ook later in het proces.
- **Wijkwethouder**
Iedere wijk krijgt een eigen wijkwethouder, die eerste aanspreekpunt is. De wijkwethouders hebben korte lijnen met inwoners van 'hun' wijken.
- **Spreekuur**
Leden van het college van B&W houden wekelijks spreekuur in het stadhuis, waar inwoners zonder afspraak ideeën of zorgen direct met het college kunnen delen.
- **Gemeenteraad**
Er komt steeds meer werk naar de gemeente toe, waardoor de werkdruk van de raad toeneemt. Om te zorgen voor goede controle moet de gemeenteraad verder professionaliseren. Hiervoor is extra ambtelijke ondersteuning (griffie) nodig en de middelen voor opleiding en fractieondersteuning worden verhoogd. Besteding van de fractievergoeding wordt openbaar toegankelijk.
- **Referendum**
Inwoners van Harderwijk krijgen de mogelijkheid om over besluiten van de gemeenteraad een referendum te organiseren wanneer zij het niet eens zijn met genomen raadsbesluiten. Het is een raadgevend correctief referendum.

Samen met en ten dienste van inwoners

In onze dienstverlening staan inwoners centraal. We verruimen de dienstverlening naar wens.

- **Dienstverlening op maat**
D66 staat voor dienstverlening op maat: de inwoner bepaalt via welk kanaal of op welk tijdstip contact wordt gezocht met de gemeente. Als inwoner kun je zoveel mogelijk digitaal regelen, maar als je in de stadswinkel wilt langskomen, blijft dat ook mogelijk.

- **Begrijpelijke taal**

Brieven van de gemeente worden geschreven in begrijpelijke taal. Inwoners worden proactief benaderd over veranderingen in hun directe leefomgeving. In communicatie wordt rekening gehouden met mensen die laaggeletterd zijn, of bijvoorbeeld slechthorend of slechtziend.

- **Minder regels**

De regeldruk wordt verminderd. In de Omgevingswet kiest D66 voor een regel- en controlearme variant, waar we vooral vertrouwen op onze inwoners. De APV wordt jaarlijks tegen het licht gehouden en overbodige regels worden geschrapt.

- **Ondernemersloket**

De gemeente ondersteunt ondernemers bij het verkrijgen van vergunningen, in plaats van achteraf te handhaven. Hiervoor wordt een ondernemersloket geopend, waar alle regels en vergunningen rondom opstarten van een bedrijf of evenement duidelijk in beeld zijn.

- **Wijkplatforms**

Het is tijd voor vernieuwing in de wijkplatforms. Activiteiten worden bij wijkverenigingen belegd. Vanuit de platforms worden jaarlijks stadsgesprekken georganiseerd met inwoners van de wijk. Leden van de platforms worden voor maximaal 2× 4 jaar benoemd om vernieuwing en verandering te bevorderen.

- **Wijkbudgetten**

Teams van wijkbewoners krijgen de zeggenschap over wijkbudgetten, die worden besteed aan breed gedragen ideeën die de wijken mooier, veiliger of leefbaarder houden en inwoners dichterbij elkaar brengen. Bij succes wordt steeds meer budget toegevoegd.

- **Waardebonnen**

Naast behoud van het Stadsidee krijgt iedere Harderwijker een waardebon van €10 die kan worden uitgegeven aan kleinere stadsideeën in de directe omgeving, zoals speeltuinen, plukbossen of meer groen voor parkeerplaatsen. Zo kan jaarlijks voor zo'n €500.000 aan ideeën uit de stad worden ondersteund.

- **Dat kan ik beter**

Wanneer een groep inwoners taken van de gemeente kan overnemen als zij denkt dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan, geeft de gemeente Harderwijk deze groep de ruimte. Het zogeheten 'Right to challenge' wordt in Harderwijk als 'Dat kan ik beter' ingevoerd.

- **Trouwen op zondag**

Het sluiten van een burgerlijk huwelijk wordt ook mogelijk op zondag voor eenzelfde tarief als de zaterdag.

Besturen in de 21e eeuw

Moderne technologie biedt het lokaal bestuur veel kansen, maar ook uitdagingen.

- **Datagedreven sturing**

Feiten liggen ten grondslag aan nieuw beleid. Onderzoek onder inwoners en gebruik van (open) data worden de norm in het lokaal openbaar bestuur. De gemeenteraad wordt tijdig en uitgebreid geïnformeerd over effecten van beleid. De gemeente deelt data en informatie met inwoners, zodat ook zij beter in staat zijn een goed onderbouwde mening te vormen en eigen initiatieven te starten.

- **Beleidsbibliotheek**

Alle beleidsdocumenten van de gemeente worden in een openbaar toegankelijke beleidsbibliotheek op de website geplaatst, zodat inwoners beter op de hoogte kunnen blijven van gemeentelijke regelgeving.

- **Media**

D66 ziet een belangrijke rol weggelegd voor lokale en regionale media als waakhond van de democratie. Steun die lokale en regionale media, bijvoorbeeld met een onafhankelijk fonds voor journalistieke projecten of een journalistieke prijs.

Regionale samenwerking

Samenwerking tussen gemeenten kan positief uitpakken, vooral voor specialistische taken. Zo werkt Harderwijk samen in de Veiligheidsregio, de GGD, de Regionale Energie Strategie (RES) maar ook in de inkoop van Jeugdhulp, Wmo en Leerlingenvervoer. En, steeds belangrijker, in Meerinzicht, de samenwerking met ambtenaren uit Ermelo en Zeewolde. We gaan investeren in regionale samenwerking en zien de volgende speerpunten.

- **Meerinzicht**

Meerinzicht is een uitvoeringsorganisatie, waarin ambtenaren van de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Zeewolde samenwerken. De samenwerking is nooit een doel op zich. Zware taakstellingen binnen Meerinzicht moeten worden heroverwogen, als de werkdruk door politiek-bestuurlijk ingrijpen in de afgelopen jaren structureel te hoog blijkt. De kwaliteit van uitvoering binnen Meerinzicht is een belangrijk aandachtspunt, aangezien belangrijke taken als het sociaal domein en de belastinginning er belegd zijn.

- **Centrumgemeente**

Het gemeentebestuur van Harderwijk neemt als centrumgemeente op de Noordwest-Veluwe een voortrekkersrol in belangrijke dossiers in. Het bestuur neemt verantwoordelijkheid voor goede besluiten die Harderwijk en de regio vooruithelpen.

- **Progressief**

Harderwijk vaart een steeds progressievere koers, waar dit in ons omringende gemeenten nog onvoldoende het geval is. Op thema's als inclusie, het Regenboogbeleid, duurzaamheid en coffeeshopbeleid neemt Harderwijk het voortouw om ook regionaal een progressieve beweging in gang te zetten. Met bestuurders, die zich negatief uitlaten over bijvoorbeeld LHBTI'ers, wordt niet langer samengewerkt in regionale samenwerkingsverbanden.

- **Betrokkenheid**

De betrokkenheid van de gemeenteraad bij de verschillende samenwerkingsverbanden wordt versterkt. Het bestuur opereert transparant en er wordt periodiek verantwoording afgelegd aan de gemeenteraad.

- **Fusie**

Zonder directe aanleiding zal de gemeente Harderwijk niet fuseren. D66 staat voor de zelfstandigheid van onze gemeente. Wanneer er toch aanleiding is voor een fusie, bijvoorbeeld opgelegd vanuit provincie of Rijk, dan heeft D66 de voorkeur voor een fusie met de gemeenten Zeewolde en Ermelo, gezien de goede samenwerking in Meerinzicht.

Investeren in Harderwijk

Investeren in Harderwijk

D66 staat voor een gemeentebestuur dat de zaken financieel goed op orde heeft. Het geld van onze inwoners wordt goed besteed. Transparantie is een belangrijke voorwaarde: inwoners moeten duidelijk in beeld hebben waar hun geld aan wordt uitgegeven. D66 is voorstander van lage lokale lasten, maar deze mogen niet ten koste gaan van lokale voorzieningen.

Waar nog kansen liggen:

Lokale belastingen en heffingen

De gemeente heeft een beperkt aantal mogelijkheden om zelf inkomsten te genereren. Belangrijkste inkomstenbron zijn de lokale belastingen en heffingen, zoals de OZB, de afvalstoffenheffing en de toeristenbelasting.

- **Belastingdruk**

D66 is voorstander van een lage belastingdruk voor Harderwijkers en Hierdenaren. Maar het laag houden van de lokale belastingen mag niet ten koste gaan van (investeringen in of onderhoud van) belangrijke voorzieningen in onze gemeente.

- **OZB**

De OZB is de afgelopen jaren door de coalitie kunstmatig laag gehouden. D66 pleit voor het voorzichtig verhogen van de OZB, wanneer het voorzieningenniveau in de gemeente onder druk komt te staan.

- **Kostendekkend**

Lokale heffingen, zoals de afvalstoffenheffing en havengelden, dienen zoveel mogelijk kostendekkend te zijn. In dit geval betaalt de gebruiker of vervuiler voor het gebruik van de voorziening.

- **Diftar**

D66 is voorstander van een eerlijk en transparant systeem waarin de vervuiler relatief het meest betaalt voor de afvalinzameling.

- **Parkeergelden**

Het kort parkeren binnen de stadsmuren voor bezoekers wordt duurder dan in de parkeergarages. Met de opbrengsten vergroenen we de binnenstad.

- **Groene leges**

Bij duurzaam bouwen of verbouwen krijgt een inwoner of ondernemer korting op de bouwleges.

Huishoudboekje

- **Europese subsidies**

Voor grote gemeentelijke en regionale opgaven kunnen Europese subsidies worden ingezet. De gemeente Harderwijk en regiogemeenten maken hier nagenoeg geen gebruik van. D66 wil dat Harderwijk samen met buurgemeenten optrekt om financiële steun uit Europa los te krijgen voor nieuw en bestaand beleid. Als centrumgemeente neemt Harderwijk hierin het voortouw.

- **Kostenbewust**

De ambtelijke organisatie gaat kostenbewust om met publieke middelen. Als binnen een beleidsprogramma teveel geld wordt uitgegeven, moet dat binnen dat programma worden opgelost.

- **Bezuinigingen**

De gemeentelijke organisatie moet zo efficiënt mogelijk werken. Afdelingen worden regelmatig doorgelicht om te zien of er besparingen mogelijk zijn. Onnodige uitgaven worden tegengegaan.

- **Weerstandsvermogen**

Het weerstandsvermogen van de gemeente bepaalt in hoeverre risico's kunnen worden opgevangen. Er moet voldoende capaciteit zijn om deze risico's op te vangen; de ratio blijft de komende jaren 1,0.

Subsidieverstrekking

Subsidies zijn een nuttig middel om zaken die we belangrijk vinden voor elkaar te krijgen. Omdat het gaat om belastinggeld is het wel belangrijk dat we verstandig en zorgvuldig met subsidies omgaan. Daarom wil D66 dat de gemeente Harderwijk bij alle subsidies de volgende vijf uitgangspunten hanteert.

- **Effect**

De gemeente subsidieert activiteiten gericht op het bereiken van maatschappelijke effecten.

- **Aanjagen**

Nieuwe subsidies richten zich vooral op het opstarten en aanjagen van nieuwe activiteiten en zijn in principe tijdelijk.

- **Structureel**

Bij bewezen resultaten kan de gemeente een subsidierelatie aangaan voor langere termijn.

- **Transparant**

De gemeente en de subsidieontvanger zijn volledig transparant over verstrekte subsidies en behaalde resultaten.

- **Fraude**

Frauderen met subsidies wordt stevig aangepakt

D66

harderwijk